

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W
KROŚNIE**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO**

**PLANU URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA DYNÓW**

Dyrektor Oddziału

inż. Wiktor Niečko

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Przemyślu**

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	5
1.1. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	5
2. UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W OPRACOWANIU PLANU URZĄDZENIA LASU	10
3. INFORMACJE OGÓLNE	20
3.1. PODSTAWA PRAWNA, CEL I ZAKRES PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO	20
3.2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	22
3.3. ZAWARTOŚĆ PLANU URZĄDZENIA LASU	23
3.3.1. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI ORAZ POZOSTAJĄCYCH DO REALIZACJI ZADAŃ NA LATA 2010-2016 W PLANIE URZĄDZENIA LASU DLA NADLEŚNICTWA DYNÓW	27
3.4. GŁÓWNE CELE SPORZĄDZENIA PLANU URZĄDZENIA LASU	30
3.5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PLANU URZĄDZENIA LASU	33
3.6. POWIĄZANIA PLANU URZĄDZENIA LASU Z INNYMI DOKUMENTAMI, W TYM DOKUMENTAMI W ZASIĘGU DZIAŁANIA NADLEŚNICTWA, DLA KTÓRYCH ZOSTAŁY SPORZĄDZONE STRATEGICZNE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	43
3.7. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU URZĄDZENIA LASU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	46
3.8. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	47
4. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA.....	47
4.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA OBSZARZE NADLEŚNICTWA	47
4.2. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	57
4.3. OKREŚLENIE OBSZARÓW POTENCJALNEJ KOLIZJI MIĘDZY CELAMI OCHRONY PRZYRODY A GOSPODARKĄ LEŚNĄ	62
4.4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PLANU URZĄDZENIA LASU.....	63
4.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU URZĄDZENIA LASU	63
5. OCENA WPŁYWU PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000 W ZAKRESIE ZADAŃ POZOSTAJĄCYCH DO REALIZACJI NA OKRES DO KOŃCA OBOWIĄZYWANIA PLANU	64
5.1. ODDZIAŁYWANIE PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO	64
5.1.1. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ	65
5.1.2. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI	66
5.1.3. ODDZIAŁYWANIE NA ROŚLINY I ZWIERZĘTA, W SZCZEGÓLNOŚCI NA GATUNKI CHRONIONE	67
5.1.4. ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ.....	96
5.1.5. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE.....	97
5.1.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI	97
5.1.7. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ.....	98
5.1.8. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT	98
5.1.9. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE	99
5.1.10. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA KULTURY MATERIALNEJ.....	99
5.1.11. ZESTAWIENIE ZBIORCZE WPŁYWU PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO	99
5.2. ODDZIAŁYWANIE PLANU UL NA OBSZARY NATURA 2000	100

1. WSTĘP

1.1. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą formalną do sporządzenia niniejszej Prognozy jest umowa nr 2/2010 z dnia 14.01.2010 r. zawarta między Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Krośnie, a Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Przemysłu, na sporządzenie prognoz oddziaływania planów urządzania lasu na środowisko dla 20 nadleśnictw, dla których PUL zostały zatwierdzone po dniu 1.05.2004 r. Podstawę prawną wykonania Prognozy stanowi *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska, oraz ocenach oddziaływania na środowisko.*

Prognoza obejmuje ocenę oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000 zaplanowanych zabiegów gospodarczych pozostałych do wykonania od dnia przystąpienia do sporządzenia prognozy (1.01.2010 r.) do końca obowiązywania planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Dynów. Zakres i sposób wykonania Prognozy jest zgodny z Wytycznymi Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, przekazanymi Ministerstwu Środowiska, zaakceptowanymi przez Dyrektoriat Środowiska Komisji Europejskiej.

Przy sporządzaniu Prognozy zastosowano głównie metody analiz przestrzennych polegające na analizie danych zamieszczonych w Planie, a w szczególności w opisach taksacyjnych, bazach danych i na warstwach numerycznych. Dane o występowaniu siedlisk przyrodniczych i gatunków zebrano w oparciu o informacje będące w posiadaniu Nadleśnictwa Dynów, RDLP w Krośnie, PTOP, KOO, RDOŚ w Rzeszowie, WIOŚ, GIOŚ, ZBSPAN, uzyskane podczas urzędniowych prac inwentaryzacyjnych oraz zawarte w publikacjach i materiałach niepublikowanych. Ocenę wyników analiz oparto głównie na wiedzy eksperckiej oraz informacjach zawartych w stosownych publikacjach naukowych. Przyjęto zasadę, że prezentacja wyników analiz ma formę macierzy.

Plan urządzania lasu, którego dotyczy Prognoza jest podstawowym dokumentem, o który opiera się gospodarka leśna. Obowiązek sporządzenia planu urządzania lasu jest wymogiem prawnym, gdyż gospodarowanie lasem i jego zasobami w nadleśnictwie według zasady zrównoważonego rozwoju może odbywać się tylko według ważnego (zatwierdzonego przez Ministra Środowiska) planu.

Plan urządzania lasu, obejmuje:

- elaborat – czyli opis ogólny nadleśnictwa zawierający wyniki inwentaryzacji stanu lasu, ocenę gospodarki nadleśnictwa w ubiegłym 10-leciu, plan na kolejne 10-lecie oraz zestawienia tabelaryczne i wykazy.
- program ochrony przyrody, zawierający opis środowiska przyrodniczego oraz metod jego ochrony i modyfikacji zaplanowanych zabiegów gospodarczych pod kątem ochrony przyrody,
- opis taksacyjny lasu, zawierający szczegółową inwentaryzację, ocenę stanu lasu, projektowane zabiegi gospodarcze i ochronne,

Obszar Chronionego Krajobrazu” i „Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu”.

Stwierdzono tu występowanie 44 gatunków chronionych roślin oraz 206 gatunków chronionych zwierząt.

Nie stwierdzono, aby działania zapisane w Planie miały negatywny wpływ na cele ochrony ww. obszarów. Wpływ ustaleń Planu na obszary Natura 2000 oraz chronione gatunki rozpatrywany był osobno.

Obszary potencjalnie objęte znaczącym oddziaływaniem to tereny przewidziane do przedsięwzięć w rozumieniu odpowiedniego rozporządzenia Rady Ministrów oraz obszary Natura 2000. Plan nie zawiera zapisów wyznaczających ramy do późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Do głównych problemów ochrony środowiska na terenie Nadleśnictwa zaliczono: brak planów zadań ochronnych lub planów ochrony dla form ochrony wymagających takich planów, brak dokładnych inwentaryzacji zwierząt i roślin podlegających ochronie, brak jednoznacznych wytycznych odnośnie postępowania w siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków.

Ewentualny brak realizacji ustaleń Planu niesie za sobą skutki społeczne, ekonomiczne i przyrodnicze. Przede wszystkim sporządzanie Planu jest wymogiem ustawowym, z którego nie można zrezygnować. Brak realizacji Planu może spowodować niekontrolowane użytkowanie zasobów drzewnych, ograniczenie dostarczania na rynek odnawialnego surowca jakim jest drewno, opóźnienie w procesach przebudowy drzewostanów, zarastanie siedlisk nieleśnych itp.

W ramach Prognozy oddziaływania pozostałych do wykonania ustaleń Planu na środowisko, przeanalizowano:

- Oddziaływanie na różnorodność biologiczną na 3 poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym. W Planie zamieszczono zapisy pozwalające zminimalizować ryzyko obniżenia różnorodności biologicznej poprzez stosowanie właściwych naturalnych składów gatunkowych, pozostawianie drzew o nietypowych cechach, ochronę stanowisk i siedlisk gatunków.
- Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta. Przeprowadzono analizy dla grup gatunków: a) „naturowych”, b) chronionych rzadkich, c) chronionych częstych. Generalnie nie stwierdzono, aby zapisy Planu w połączeniu z ich modyfikacjami zamieszczonymi w programie ochrony przyrody mogły powodować istotne zagrożenie dla tych gatunków. Pewne zagrożenia zostały wykazane, ale Plan przewiduje ich ograniczenie również na poziomie realizacji.
- Oddziaływanie na wodę – ustalenia Planu nie wpływają negatywnie na wody znajdujące się na terenie Nadleśnictwa.
- Oddziaływanie na powietrze – nie stwierdzono negatywnego wpływu zapisów Planu na powietrze atmosferyczne.
- Oddziaływanie na krajobraz – w ochronie krajobrazu mają pomóc zaplanowane w programie ochrony przyrody wskazania dotyczące

W odniesieniu do leśnych siedlisk przyrodniczych przeanalizowano również zgodność typów gospodarczych drzewostanów z naturalnymi (przyrodniczymi) typami lasu (wg J.M. Matuszkiewicza 2007). Dla analizowanych typów siedlisk przyrodniczych nie stwierdzono zasadniczych rozbieżności między gospodarczymi typami drzewostanów, a naturalnymi składami gatunkowymi lasu na tych siedliskach. W związku z powyższym uznano, że ustalenia Planu nie wpływają negatywnie na siedliska przyrodnicze.

Rodzaj i charakter zabiegów gospodarczych wynikających z planu urządzenia lasu nie wpływa negatywnie na integralność obszarów Natura 2000. Nie zaburza spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i ich siedlisk.

Analizę rozwiązań alternatywnych i wybór najkorzystniejszego wariantu przeprowadzono podczas całego procesu planistycznego. Wariantowanie terminowe i technologiczne było rozpatrywane głównie na etapie tworzenia zapisów w programie ochrony przyrody, natomiast wariantowanie lokalizacyjne – na etapie tworzenia planów cięć rębnych i przedrębnych. Ponadto wybór najodpowiedniejszych sposobów zagospodarowania i innych elementów Planu odbywał się podczas komisji techniczno-gospodarczych, do udziału w których byli zapraszani również przedstawiciele społeczeństwa.

Generalnym wnioskiem z niniejszej Prognozy jest stwierdzenie, że *Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów* nie wpływa znacząco negatywnie na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów oraz spójność sieci Natura 2000.

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KROŚNIE**

ul. Bieszczadzka 2, 38-400 Krosno
tel. 0048/13/4364451, fax. 0048/13/4364301

Krosno 2006-04-24

ZZ - 7016 - 2/2006

Wg rozdzielnika

Na podstawie §19, pkt. 8) Zarządzenia Nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 roku w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe zwołuję I Komisję Techniczno - Gospodarczą dla Nadleśnictwa Dynów na dzień 10. 05. 2006 r.

Początek obrad Komisji ustaliam na godzinę 10⁰⁰ w siedzibie Nadleśnictwa Dynów.

Obradki kierownik Nadleśnic

Otrzymują z prośbą o wzięcie udziału :

1. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych,
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa,
2. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej,
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa,
3. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu,
ul. Wysockiego 46A, 37-700 Przemyśl.
4. Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie,
ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów,
(Wojewódzki Konserwator Przyrody),
5. Karpacki Region Inspekcyjny LP,
Al. Słowackiego 17A, 31-159 Kraków,
6. Zespół Ochrony Lasu,
Al. Słowackiego 17A, 31-159 Kraków,
7. Zarząd Parków Krajobrazowych
w Przemyślu, ul. Wybrzeże Ojca Św. Jana Pawła II nr 24,
8. Starostwa Powiatowe w: Przemyślu, Brzozowie, Rzeszowie,
9. Urzędy Gmin w: Birczy, Dubiecku, Dydni, Dynowie, Nozdrzcu,
10. Komitet Ochrony Orłów Region Małopolska
ul. Podzamcze 1, 38-200 Jasło,
11. Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot,
ul. Jasna 17, 43-360 Bystra,
12. Klub Przyrodników
ul 1 Maja 2, 66-200 Świebodzin,
13. Nadleśnictwo Dynów,
14. Wydziały RDLP (ZZ, ZL).

Z up. DYREKTORA
Z-ca dyrektora
d/s gospodarki leśnej

mgr inż. Wojciech Szeplaciński

Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja	Pełniona funkcja	Podpis
12	Stanisław BAZAN	BULIGL Przemysł	kierownik zwal.	<i>[Signature]</i>
13	Grzegorz Henryk	BULIGL Przemysł	pr. szef Talisator	<i>[Signature]</i>
14	ADAM TARABUJA	NAPESNICTWO DYNÓW	2-ca Nadleśniczo	<i>[Signature]</i>
15	<i>[Signature]</i>	ZU Biał		<i>[Signature]</i>
16	Paweł Dziwicki	BULIGL O/Przemysł	2-ca Dykt. Obszar	<i>[Signature]</i>
17	Paweł Jurek	KRZ JP w Kielcach	inspektor JP	<i>[Signature]</i>
18	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
19	Tomasz Skulski	RDLP KROŚNO	Nadleśniczo	<i>[Signature]</i>
20	Adam Piłch	N-ctwo DYNÓW	Nadleśniczo	<i>[Signature]</i>
21	Jacenty Baram	N-ctwo DYNÓW	Leśniczy	<i>[Signature]</i>
22	MACIEJ KACZOROWSKI	N-ctwo DYNÓW	st. referent	<i>[Signature]</i>
23	MAREK KARPI	N-ctwo DYNÓW	specjalista	<i>[Signature]</i>
24	Monika MAREK	N-ctwo DYNÓW	st. specjalist	<i>[Signature]</i>

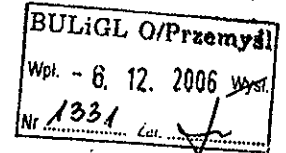
DLA PANIA S. BAZANIT
REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KROŚNIE

ul. Bieszczadzka 2, 38-400 Krosno
 tel. 0048/13/4364451, fax. 0048/13/4364301

Krosno 2006-11-28

ZZ-7016-2/06

TW + JO
 7.12.2006
 [Signature]

Wg rozdzielnika

Na podstawie §19, pkt. 8) Zarządzenia Nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 roku w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe zwołuję II Komisję Techniczno - Gospodarczą dla Nadleśnictwa Dynów na dzień 14.12. 2006 r.
 Początek obrad Komisji ustalam na godzinę 10⁰⁰ w Ośrodku Wczasowym Nozdrzec.
 Na posiedzeniu będą rozpatrywane zagadnienia wyszczególnione w §§ 128 i 129 Instrukcji urządzania lasu, stanowiącej załącznik do Zarządzenia Nr 43 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 18 kwietnia 2003 roku.

Otrzymują z prośbą o wzięcie udziału :

1. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych,
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa,
2. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej,
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa,
3. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyslu.
ul. Wysockiego 46A, 37-700 Przemysl.
4. Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie,
ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów,
(Wojewódzki Konserwator Przyrody),
5. Karpacki Region Inspekcyjny LP,
Al. Słowackiego 17A, 31-159 Kraków,
6. Zespół Ochrony Lasu,
Al. Słowackiego 17A, 31-159 Kraków,
7. Zarząd Parków Krajobrazowych w Przemyslu
ul. Wybrzeże Ojca Św. Jana Pawła II nr 24,
8. Starostwo Powiatowe w: Rzeszowie, Przemyslu, Brzozowie,
9. Urząd Gminy w: Birczy, Dynowie, Dydni, Dubiecku, Nozdrzcu,
10. Komitet Ochrony Orłów Region Małopolska
ul. Podzamcze 1, 38-200 Jasło,
11. Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot,
ul. Jasna 17, 43-360 Bystra,
12. Klub Przyrodników
ul. 1 Maja 2, 66-200 Świebodzin,
13. Nadleśnictwo Dynów,
14. Wydziały RDLP (ZZ, ZL)

Lista obecności na posiedzeniu II Komisji Techniczno – Gospodarczej
W Nadleśnictwie Dynów dnia 2006-12-14 r.

Lp	Imię Nazwisko	Instytucja	Podpis
27	Henryk Gniawka	BULLiGL Przemysl	

**Regionalna Dyrekcja
Lasów Państwowych w Krośnie**

zawiadamia,

że w dniach od 21.02.2007 r. do dnia 7.03.2007 r. w siedzibie Nadleśnictwa Dynów zostanie wyłożony do publicznego wglądu projekt planu urządzenia lasu sporządzonego na lata 2007-20016 dla Nadleśnictwa Dynów.

- celem wyłożenia planu jest zapoznanie społeczności lokalnej z przedsięwzięciami z zakresu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz zadaniami wynikającymi z programu ochrony przyrody,
- opinie dotyczące planu należy składać w formie pisemnej,
- opinie mające charakter zastrzeżeń będą rozstrzygnięte przez dyrektora Regionalnej Dyrekcji lasów Państwowych w Krośnie w terminie 14 dni, licząc od daty zakończenia wyłożenia planu.

14 707
Nowe Sadki

- e) Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.
- f) Analizę i ocenę następujących zagadnień:
- istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, określenie przedmiotu ochrony w obszarach Natura 2000, poprzez wylistowanie wszystkich adresów leśnych siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, określenie potencjalnych zmian w ich stanie w przypadku zaniechania realizacji wskazań planu urządzenia lasu,
 - stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - zidentyfikowanych problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.
- g) Dokumenty potwierdzające udział społeczeństwa poprzez zamieszczenia kopii:
- zaproszeń na posiedzenia I i II KTG,
 - list obecności uczestników KTG,
 - ogłoszeń w prasie o wyłożeniu projektu Planu urządzenia lasu do wglądu w siedzibie nadleśnictwa,
 - innych dokumentów potwierdzających udział społeczeństwa w postępowaniu.

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z postanowień art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199 z 2008 r., poz. 1227), zwanej dalej ustawą OOS.

Wymóg przeprowadzenia „odpowiedniej oceny oddziaływania”, na zasadach określonych w ustawie OOS, dla projektów polityk, strategii, planów i programów oraz zmian do takich dokumentów, a także planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a nie będących bezpośrednio związanymi z ochroną obszaru Natura 2000 lub proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, lub nie wynikają z tej ochrony, nakłada art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm., - zmiana wprowadzona ustawą z dnia 3 października 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw).

Stopień szczegółowości prognozy, zgodnie z art. 53 ustawy OOS, został dostosowany do zawartości i stopnia szczegółowości dokumentu którego dotyczy. Uwzględniono również uzgodnienie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko planów urządzenia (pismo znak: RDOŚ-18-WOOS-7041-8-28/2/10/is z dnia 11.10.2010).

z wyszczególnieniem rodzajów zabiegów oraz powierzchni tych zabiegów. Uzyskane wykazy i zestawienia były analizowane i oceniane, a wyniki tych analiz zostały wyszczególnione w macierzach danych oraz w tekście opracowania.

Zabiegi pogrupowano następująco: rębnie (z podziałem na formy rębni), cięcia pielęgnacyjne (TP, TW i CP) i pozostałe zabiegi w uprawach (odnowienia, pielęgnacje i CW). Należy jednak zaznaczyć, że ogólna powierzchnia zaplanowana do zabiegów nie wynika wprost z sumy powierzchni tych trzech grup, ponieważ zabiegi w uprawach dotyczą w przeważającej większości tej samej powierzchni, na której projektowane wykonywane są rębnie. Tak więc łączna powierzchnia zaplanowanych zabiegów to w zasadzie powierzchnia dwóch pierwszych grup: rębni i cięć pielęgnacyjnych.

Oceny poszczególnych parametrów środowiska oraz wpływu Planu na te parametry polegały głównie na ocenie eksperckiej, wynikającej z przeprowadzonych wcześniej analiz i uzyskanych tabel i zestawień.

W Prognozie zostały przywołane zestawienia i tabele zamieszczone w programie ochrony przyrody i elaboracie o ile się nie zdezaktualizowały, lub zamieszczono nowe, prezentujące stan wyjściowy oraz na koniec obowiązywania PUL. W większości przypadków odwoływano się do zapisów Planu, bez ich szczegółowego przytaczania w Prognozie, ze względu na konieczność zachowania logicznego układu oraz spójności opracowania.

Przy określaniu wymagań ekologicznych oraz zagrożeń dla poszczególnych gatunków i siedlisk korzystano głównie z publikacji Ministerstwa Środowiska „Poradniki ochrony siedlisk i gatunków – przewodnik metodyczny”. W przypadku ustalania naturalnych składów gatunkowych drzewostanów w ramach siedlisk przyrodniczych oparto się na pracy „Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski” pod red. J. M. Matuszkiewicza.

3.3. ZAWARTOŚĆ PLANU URZĄDZENIA LASU

Zawartość Planu określa ustawa o lasach z dnia 28.09.1991 r.

Zgodnie z art. 18, ust. 4. ustawy o lasach, plan urządzenia lasu powinien zawierać w szczególności:

- 1) opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, w tym:
 - a) zestawienie powierzchni lasów, gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz lasów ochronnych,
 - b) zestawienie powierzchni lasów z roślinnością leśną (uprawami leśnymi) według gatunków drzew w drzewostanie, klas wieku, klas bonitacji drzewostanów oraz funkcji lasów;
- 2) analizę gospodarki leśnej w minionym okresie;
 - 2a) program ochrony przyrody;
- 3) określenie zadań, w tym w szczególności dotyczących:
 - a) ilości przewidzianego do pozyskania drewna, określonego etatem miąższościowym użytków głównych (rębnych i przedrębnych),
 - b) zalesień i odnowień,

- a) Opisy taksacyjne lasu,
- b) Wykaz projektowanych cięć użytkowania rębnego I 10-lecia,
- c) Wykaz projektowanych cięć użytkowania przedrębego I 10-lecia,
- d) Wykaz pododdziałów nie projektowanych do cięć,
- f) Wykaz projektowanych prac z zakresu hodowli lasu I 10-lecia.

Najbardziej istotnym elementem Planu, podlegającym ocenie oddziaływania na środowisko, są zaprojektowane zadania i wskazania gospodarcze. Zadania gospodarcze są wynikiem podsumowania wszystkich prac w nadleśnictwie z danego zakresu i są elementem wyszczególnionym w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu Planu. Natomiast wskazania gospodarcze są propozycją wykonania pewnych czynności w każdym konkretnym wydzieleniu, w celu osiągnięcia założeń i celów Planu. Propozycja ta jest przez gospodarza terenu na bieżąco weryfikowana i wykonywana na podstawie aktualnego stanu lasu oraz bieżących potrzeb. Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny. Prawidłową ocenę wpływu na środowisko można przeprowadzić, znając poziom szczegółowości każdego rodzaju czynności, z jakim zostały one zapisane w Planie.

Przedstawienie stopnia szczegółowości zapisów planu urządzenia lasu

Rodzaj zabiegu lub zapisu w planie	Szczegółowość informacji zapisana w planie urządzenia lasu	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis	Skala (% powierzchni nadleśnictwa)
Zalesiania	Do konkretnego wydzielenia	Mogą znacząco oddziaływać na środowisko. Znaczące negatywne oddziaływanie w przypadku zalesiania siedlisk nieleśnych z załącznika I DS oraz stanowisk gatunków chronionych i ich siedlisk. Konieczne wdrożenie procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (przewidywane zmiany stosownego rozporządzenia Rady Ministrów odnośnie powierzchni kwalifikującej do przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko)	Skład gatunkowy upraw wynika z ustaleń I KTG	0%
Wyłączenia gruntów leśnych na cele nieleśne	Do konkretnego wydzielenia	Mogą znacząco oddziaływać na środowisko w przypadku siedlisk leśnych z załącznika I DS, oraz stanowisk i siedlisk gatunków podlegających ochronie. Konieczne wdrożenie procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko		0%

Rodzaj zabiegu lub zapisu w planie	Szczegółowość informacji zapisana w planie urządzenia lasu	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis	Skala (% powierzchni nadleśnictwa)
	do GTD w ramach typów siedl. lasu. Pośrednio do konkretnego wydzielenia, ponieważ przyjęcie konkretnego GTD w ramach określonego TSL oznacza konkretny orientacyjny skład gatunkowy upraw przyjęty przez I KTG, jednak szczegółowe planowanie hodowlane nie jest domeną PUL, bowiem należy do obowiązków realizatora planu.	typem lasu		
Zadania z zakresu infrastruktury technicznej, w tym w zakresie małej retencji, a także modernizacje i konserwacje rowów melioracyjnych, zbiorniki i drogi ppoż.	Wytyczne kierunkowe, zwykle bez konkretnej lokalizacji	Mogą znacząco oddziaływać na środowisko. Konieczne wdrożenie procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na etapie projektowania i realizacji inwestycji. Zadania te nie są przedmiotem planu urządzenia lasu. (przewidywane zmiany stosownego rozporządzenia Rady Ministrów odnośnie powierzchni kwalifikującej do przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko, wysokości pięterzeń w obszarach chronionych i poza nimi)		0%

3.3.1. Zestawienie powierzchni oraz pozostających do realizacji zadań na lata 2010-2016 w Planie urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów

Ocenie oddziaływania na środowisko poddano tą część działań przewidywanych w Planie, która pozostała do wykonania w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do końca jego obowiązywania, tj. do dnia 31 grudnia 2016 r.

2	9	7	3	4	4
---	---	---	---	---	---

m³ grubizny netto

b) etat cięć w użytkowaniu przedrębnym - ha
o miąższości szacunkowej

4	1	5	8	9	4
---	---	---	---	---	---

1	4	5	5	6	3
---	---	---	---	---	---

m³ grubizny netto

II.1.2. Pielęgnowanie lasu na powierzchni

nie mniejszej niż - ha

6	0	2	2	4	6
---	---	---	---	---	---

w tym:

a) pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw

5	5	1	0	6
---	---	---	---	---

b) pielęgnowanie zainwentaryzowanych młodników

1	3	6	3	8	6
---	---	---	---	---	---

c) trzebieże

4	1	0	7	5	4
---	---	---	---	---	---

II.2. ZADANIA OKREŚLONE KIERUNKOWO:

II.2.1. Zadania dotyczące zalesień i odnowień:

a) zalesienia gruntów (przeznaczonych do zalesienia
w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego) - ha

0	0	0
---	---	---

b) odnowienie halizn, płazowin i zrębów - ha

0	0	0
---	---	---

c) orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów
przewidzianych

4	6	4	1	3
---	---	---	---	---

do użytkowania rębego - ha

w tym zrębami zupełnymi

0	0	0
---	---	---

d) orientacyjna powierzchnia podsadzeń, dolesień i uzupełnień - ha

6	8	1
---	---	---

e) orientacyjna powierzchnia wprowadzenia podszytów - ha

0	0	0
---	---	---

f) orientacyjna powierzchnia melioracji – ha

3	8	6	7	3
---	---	---	---	---

w tym wodnych - ha

0	0	0
---	---	---

g) pielęgnowanie nowozakładanych upraw - ha

4	7	0	9	4
---	---	---	---	---

II.2.2. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej)

- przedstawione opisowo oraz na mapach przeglądowych

II.2.3. Kierunkowe zadania z zakresu gospodarki łowieckiej

- 4) dokonanie podziału lasów – wg pełnionych funkcji i przyjętych celów gospodarowania – na gospodarstwa (w tym: specjalne, lasów ochronnych oraz lasów wielofunkcyjnych z dominującą funkcją produkcyjną, zwanych dalej lasami gospodarczymi), z wyróżnieniem drzewostanów do przebudowy, na potrzeby regulacji użytkowania głównego, optymalizacji etatów użytkowania rębnego i przedrębego oraz realizacji długookresowych i średniookresowych celów hodowlanych;
 - 5) określenie długo- i średniookresowych hodowlanych i technicznych celów gospodarki leśnej dla urządzanego obiektu, umożliwiających formułowanie celów doraźnych w poszczególnych drzewostanach;
 - 6) projektowanie pożądanej struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej lasu oraz budowy pięterowej drzewostanów;
 - 7) kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego w urządzonej jednostce, w ramach gospodarstw, obrębów leśnych i w całym nadleśnictwie;
 - 8) ustalenie etatów cięć użytkowania rębnego i przedrębego;
 - 9) ustalenie możliwości lokalizacji etatu cięć użytkowania rębnego w wielkości przyjętej za optymalną;
 - 10) ustalenie zadań gospodarczych na dziesięciolecie i określenie sposobów ich realizacji;
 - 11) ustalenie stref uszkodzenia lasu (po wprowadzeniu obowiązku ustalania takich stref (...)) oraz stopni uszkodzenia drzewostanów;
 - 12) określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej;
 - 13) ustalenie kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej w lasach;
 - 14) określenie potrzeb w zakresie remontów i budowy infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji;
 - 15) zobrazowanie przestrzenne (wizualizacja) urządzanego obiektu, funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz zadań gospodarki leśnej;
 - 16) sporządzenie ogólnego opisu lasów, w tym danych dotyczących: warunków przyrodniczych i ekonomicznych, analizy gospodarki leśnej w minionym okresie, celów i zasad gospodarki przyszłej, projektowanych sposobów realizacji gospodarki leśnej, zadań na najbliższe dziesięciolecie oraz programu ochrony przyrody dla nadleśnictwa (paragraf 1, część I Instrukcji urządzania lasu).
1. Głównym celem hodowli lasu jest zachowanie i wzbogacanie lasów istniejących oraz kształtowanie nowych z respektowaniem warunków i procesów naturalnych poprzez:
- a) stopniowe osiągnięcie stanów równowagi dynamicznej w ekosystemach leśnych, a w szczególności zgodności biocenozy leśnej z warunkami biotopów,
 - b) zapewnianie produkcji drewna i innych użytków na zasadzie reprodukcji rozszerzonej, kształtowanie pozaprodukcyjnych funkcji lasu oraz przyjaznych powiązań gospodarki leśnej z otoczeniem społeczno-gospodarczym na zasadzie sprzężeń zwrotnych.

3.5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PLANU URZĄDZENIA LASU

Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym:

- **Konwencja ramsarska** (www.ramsar.org) – odnosi się do obszarów wodno-błotnych, mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życia ptactwa wodnego. Za takie obszary uznane są bagna, błota, torfowiska oraz wszelkiego typu zbiorniki wodne. Zgodnie z zapisami zaleca się ochronę nie tylko oficjalnie zgłoszonych obiektów (z tzw. Listy konwencji ramsarskiej), ale też pozostałych obszarów wodno-błotnych w danym państwie;
- **Konwencja waszyngtońska** (www.cites.org), znana też pod skrótem CITES, odnosi się do problemu międzynarodowego handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem;
- **Konwencja bońska** (www.cms.int) dotyczy ochrony wędrownych gatunków dzikich zwierząt, za które uznaje się populacje pewnych gatunków lub niższe taksony zwierzęce, których przedstawiciele („znaczną liczbą osobników”) w sposób cykliczny i możliwy do przewidzenia przekraczają granice państwowe;
- **Konwencja berneńska** (www.coe.int) ma nieco odmienną specyfikę od wcześniej opisanych, gdyż odnosi się do przyrody jednego kontynentu – Europy. Jej celem jest ochrona dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na gatunki zagrożone, narażone i migrujące;
- **Konwencja o różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro** (www.cbd.int) przyjmuje za swoje cele ochronę różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych, uwzględniający dostęp do tych zasobów i przepływ technologii ich użytkowania. Oprócz wspomnianego poziomu genetycznego wyróżnia poziom gatunkowy i ekosystemowy. W praktyce w Polsce operujemy jeszcze jednym, najwyższym poziomem – krajobrazowym;
- **Europejska Konwencja Krajobrazowa** (www.conventions.coe.int) definiuje krajobraz jako postrzegany przez ludzi obszar, którego charakter jest wynikiem działania i interakcji czynników przyrodniczych czy ludzkich. Może to być krajobraz: przyrodniczy, wiejski, miejski, i podmiejski, lądowy oraz wód śródlądowych i morskich, krajobrazów wyjątkowych, a także pospolitych i zdegradowanych. Za możliwe działania względem krajobrazu uznaje się ochronę (utrzymanie ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu – naturalnych czy kulturowych), gospodarkę (podtrzymanie krajobrazu w warunkach trwałego i zrównoważonego rozwoju) oraz planowanie (działanie perspektywiczne w celu powiększenia, odtworzenia lub utworzenia krajobrazów).

Cele ochrony środowiska na szczeblu europejskim (wspólnotowym):

- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa** (Dziennik Urzędowy L 020, 26/01/2010);
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko**

- **Polska 2025 – Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju** (2000. Rada Ministrów. Rządowe Centrum Studiów Strategicznych przy współpracy Ministerstwa Środowiska). Według tej strategii „Podstawowym celem polityki społeczno-gospodarczej jest zapewnienie wzrostu dobrobytu polskich rodzin, umocnienie ich samodzielności materialnej oraz poczucia bezpieczeństwa”.
- **Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej** (Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2000). Celem nadrzędnym Strategii jest „Zachowanie całego rodzimego bogactwa przyrodniczego oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jego organizacji (wewnątrz gatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego)”.
- **Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju** (Monitor Polski 2001 Nr 26 poz. 432). W zapisach tej koncepcji ważne jest podkreślenie, że lasy spełniając wiele ważnych i różnorodnych funkcji, są kluczowym elementem bezpieczeństwa ekologicznego kraju i stanowią o tym, że polityka i gospodarka leśna mają rangę strategiczną, podobną jak bezpieczeństwo militarne, socjalne, energetyczne państwa. Podkreśla się również fakt, że gospodarka leśna ma być współzależnym z rolnictwem ogniwem rozwoju wielofunkcyjnego obszarów wiejskich.
- **„Strategia ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce”** wraz z planem działań (na lata 2006 – 2013), zatwierdzona w 2006 roku. Jako główny cel strategii przedstawione jest zachowanie ciągłości istnienia i naturalnego charakteru obszarów wodno-błotnych, zatrzymanie ich degradacji i zanikania, a w razie potrzeby – restytucja przyrodnicza obiektów zdegradowanych.
- **Krajowy Program Zwiększania Lesistości** – jest instrumentem Polityki leśnej państwa w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju. Jedną z przesłanek powiększania powierzchni leśnej jest zachowanie zasobów genowych flory i fauny oraz przywracanie różnorodności biologicznej i naturalności krajobrazu. W dokumencie przedstawiono założenia metodyczne i kryteria określania preferencji zalesieniowych oraz nakreślono strategię realizacji programu.
- **Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2007 – 2009** (Główny Inspektor Ochrony Środowiska, Warszawa 2006).
- **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej**, uchwalona w dniu 2 kwietnia 1997 r. przez Zgromadzenie Narodowe (Dz. U. nr 78 z 1997 r., poz. 483 z późn. zm.); art. 5 stanowi, że: „Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.” Oznacza to, że ochrona środowiska zaliczona została do pryncypiów ustrojowych państwa, a ma być realizowana w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.
- **Ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju** (Dz. U. Nr 97, poz. 1051) – gwarantuje trwanie w czasie i nienaruszalność lasów Skarbu Państwa, uznanych za strategiczny zasób naturalny i ma duże znaczenie w szerokim wdrażaniu idei zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. W myśl tej ustawy powinny być one utrzymywane, powiększane i doskonalone „zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju w interesie dobra ogólnego”.
- **Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych** (Dz. U. Nr 16, poz. 78, z późn. zm.) – reguluje zasady ochrony gruntów rolnych i leśnych

przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy.

- **Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami** (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) – określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków.

- **Ustawa z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie** (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 z późn. zm.) – art. 1 tej ustawy określa łowiectwo jako element ochrony środowiska, w rozumieniu ustawy oznaczający ochronę zwierząt łownych (zwierzyny) i gospodarowanie ich zasobami w zgodzie z zasadami ekologii oraz zasadami racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, a art. 2 stanowi, że zwierzęta łowne w stanie wolnym, jako dobro ogólnonarodowe, stanowią dobro Skarbu Państwa.

- **Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach** (Dz. U. z 1991 r. Nr 101, poz. 444 z późn. zm.) – określa zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych (bez względu na formę ich własności) oraz przedstawia zasady gospodarki leśnej. Promowana trwale zrównoważona gospodarka leśna ma dążyć, między innymi, do zachowania bogactwa biologicznego lasów, ich żywotności i trwałego realizowania funkcji ochronnych. Jednym z narzędzi realizacji postulatów jest program ochrony przyrody, stanowiący obowiązkową składową planu urządzenia lasu. Ustawa ta, kilkakrotnie poprawiana, jest zgodna z duchem Polityki leśnej państwa z 1997 r., odnoszącej się do lasów wszystkich form własności oraz nakreślającej cele i zasady realizowania gospodarki leśnej. W ramach wypełniania ekologicznych (ochronnych) funkcji lasów akcentowane jest między innymi tworzenie warunków do zachowania potencjału biologicznego licznych gatunków, ekosystemów i wartości genetycznych organizmów, a także różnorodności i złożoności krajobrazu, czyli ochrona różnorodności biologicznej w całym procesie zarządzania oraz gospodarowania lasami.

- **Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym** (Dz. U. Nr 73, poz. 761) – reguluje kwestie rejestracji, obrotu i kontroli odpowiednio leśnego materiału podstawowego i rozmnożeniowego, a także regionalizacji nasiennej, co ma wpływ na zachowanie różnorodności genetycznej polskich lasów.

- **Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody** (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.) – określa cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu.

- **Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw** (Dz. U. Nr 201, poz. 1237). Ustawa dokonuje, w zakresie swojej regulacji, wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. WE L 103 z 25.04.1979, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 1, str. 98, z późn. zm.);

- dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102, z późn. zm.).

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia gatunków zwierząt łownych (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 433).

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 548).

Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych ustalające szczegóły dotyczące sposobu realizowania zrównoważonej gospodarki leśnej w ramach instytucji Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe:

- Zarządzenie nr 11a/1999 w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych – przedstawia zalecenia dotyczące różnych dziedzin tej gospodarki, opracowane zgodnie z duchem międzynarodowych kryteriów i wskaźników zrównoważonego rozwoju, z zachowaniem m.in. zasady o zachowaniu różnorodności lasów.

- Zarządzenie nr 43 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 18 kwietnia 2003 r. w sprawie Instrukcji Urządzania Lasu z załącznikami:

* Część 1. Instrukcja sporządzania planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa.

* Część 2. Instrukcja wyróżniania i kartowania siedlisk leśnych.

* Część 3. Zarządzenia i wytyczne dotyczące urządzenia lasu, z m.in. częścią III.

Konsultowanie planu urządzenia lasu.

(<http://www.lp.gov.pl/media/biblioteka/urzadzanie/iul/>).

Instrukcja, wprowadzona na potrzeby IV dziesięcioletniego cyklu rewizji planów urządzenia lasów dla nadleśnictw, obejmuje również potrzeby z zakresu ochrony przyrody i kształtowania środowiska przyrodniczego w lasach, możliwe do realizacji metodami gospodarki leśnej, i która kontynuuje tradycję tworzenia programów ochrony przyrody jako integralnych komponentów planów urządzenia lasu w nadleśnictwach.

- Instrukcja Ochrony Lasu (CILP, Warszawa 2004 r., na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych)

(http://www.lp.gov.pl/media/biblioteka/ochrona_lasu/).

- Zarządzenie nr 99 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 24 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia Zasad Hodowli Lasu obowiązujących w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (wraz z załącznikiem: Siedliskowe Podstawy Hodowli Lasu z 2004 r.)

(<http://www.lp.gov.pl/media/biblioteka/hodowla/>).

Zasady Hodowli Lasu zostały opracowane z uwzględnieniem ustaleń:

Polityki ekologicznej Państwa, przyjętej przez Radę Ministrów w czerwcu 2000 r. i przez Sejm RP w sierpniu 2001 r.,

Polityki leśnej Państwa, przyjętej przez Radę Ministrów dnia 22 kwietnia 1997 r. oraz obowiązujących przepisów prawa, a w szczególności:

1. Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r., Nr 56, poz. 679 – ze zmianami),

2. Ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 1999 r., Nr 99, poz. 1079 – ze zm.),

3. Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001 r., Nr 62, poz. 627 – ze zm.),

4. Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 1999 r., Nr 15, poz. 139 – ze zm.),

- potencjalne rejony rozwoju współpracy,
- cały region transgraniczny wymagający współpracy w zakresie:
 - ochrony dziedzictwa kulturowego,
 - ochrony środowiska,
 - zagospodarowania turystycznego.

- **Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego** (Rzeszów 2000. Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego).

W Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego wyróżniono 6 pól strategicznych, wokół których będzie skupiał się jego rozwój. Są to:

- obszary wiejskie,
- przedsiębiorczość,
- kultura, turystyka i ochrona przyrody,
- kapitał ludzki,
- infrastruktura,
- współpraca międzynarodowa.

Jednym z celów strategicznych wynikających z ww. „pól” jest „Doskonalenie systemu ochrony przyrody i gospodarki leśnej, tak aby rozwój województwa odbywał się w sposób zapewniający zachowanie jego wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Cel ten przełożony na kierunki działań wskazuje na konieczność zabezpieczenia ciągłości lasu oraz jego produkcyjnych i pozaprodukcyjnych funkcji.

Uszczegółowienie zapisów Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego nastąpiło w Wojewódzkim Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego Podkarpacia na lata 2001-2006 (Rzeszów 2001. Zarząd Województwa Podkarpackiego).

- **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego** (Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie, Rzeszów 2002 r.)

Ustalenia planu w zakresie gospodarki leśnej i zalesień obejmują:

- Konieczność przebudowy drzewostanów w kierunku ich zgodności z siedliskiem, w obrębie:

- Bieszczad,
- Beskidu Niskiego,
- Pogórza Przemyskiego.

- Zasady zagospodarowania na terenie lasów i gruntów leśnych:

- 1) na terenie lasów i gruntów leśnych obowiązują zasady zagospodarowania określone w przepisach szczególnych (w szczególności ustawy o lasach i ochronie przyrody) oraz w planach urządzenia lasów i programach ochrony przyrody nadleśnictw,
- 2) dopuszcza się lokalizacje inwestycji związanych z gospodarką leśną oraz tras przebiegu infrastruktury technicznej (w szczególności uznanej za cel publiczny) w przypadkach braku innych rozwiązań omijających kompleksy leśne, pod warunkiem zachowania obszarów skupisk roślinności o szczególnych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych i ekologicznych, występowania skupisk gatunków chronionych, korytarzy ekologicznych, ostoi zwierząt, zgodnie z przepisami szczególnymi,
- 3) działania w zakresie hodowli lasu powinny być prowadzone z zachowaniem różnorodności biologicznej, w szczególności należy właściwie kształtować strefy ekotonowe w celu przywrócenia walorów krajobrazowych ekosystemów leśnych,

3.6. POWIĄZANIA PLANU URZĄDZENIA LASU Z INNYMI DOKUMENTAMI, W TYM DOKUMENTAMI W ZASIĘGU DZIAŁANIA NADLEŚNICTWA, DLA KTÓRYCH ZOSTAŁY SPORZĄDZONE STRATEGICZNE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Ustalenia planu urządzenia lasu w największym stopniu wiążą się z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego sporządzanymi dla gmin. W planach tych określone są m.in. obszary przeznaczone do zalesienia. Plan nie przewiduje obecnie zalesiania gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Dynów, wobec tego ustalenia tych planów w omawianym zakresie nie mają odniesienia do zapisów Planu.

Innego typu dokumentami planistycznymi powiązanymi z PUL są plany ochrony dla form ochrony przyrody wynikające z Ustawy o ochronie przyrody. Dla Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego nie ustanowiono dotychczas planu ochrony. Obszary NATURA 2000 w zasięgu Nadleśnictwa Dynów nie posiadają również planu zadań ochronnych ani planu ochrony.

Powiązane z Planem są niewątpliwie plany urządzenia lasu dla nadleśnictw sąsiadujących. Powiązanie następuje jedynie poprzez ustalenie granicy pomiędzy nadleśnictwami. Zapisy w PUL dla Nadleśnictwa Dynów w żaden sposób nie odnoszą się do sąsiednich nadleśnictw, podobnie jak zapisy planów innych nadleśnictw nie odnoszą się wprost do Nadleśnictwa Dynów.

W dniu rozpoczęcia sporządzania niniejszej Prognozy żaden z planów urządzenia lasu dla nadleśnictw sąsiadujących z Nadleśnictwem Dynów nie posiadał przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Do planów urządzenia lasu nadleśnictw: Brzozów, Strzyżów, Kańczuga i Bircza równolegle sporządzane są prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania tych planów na środowisko.

Inne opracowania powiązane z *Planem*:

Program ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem lat 2012-2015.

W dokumencie tym, w punkcie Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów – priorytet 5 zawarte zostały cele związane z planami urządzenia lasu:

krótkookresowe:

- realizacja zobowiązań międzynarodowych w zakresie ochrony przyrody oraz zobowiązań wynikających z ustawy o ochronie przyrody,
- ochrona terenów zieleni miejskiej, wiejskiej oraz krajobrazu,
- opracowanie planów ochrony parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów NATURA 2000, a także metod ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które są zagrożone,
- wdrażanie zasad ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów leśnych odpowiadających kryteriom ustalonym dla Europy, na podstawie konwencji i porozumień międzynarodowych,
- intensyfikacja działań ukierunkowanych na prowadzenie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej;

Program ochrony środowiska dla powiatu brzozowskiego

W dokumencie tym, sporządzonym na lata 2004-2015, opisano kompleksowy stan środowiska na terenie powiatu oraz występujące formy ochrony przyrody. Określono również kierunki działań w zakresie ochrony środowiska i poprawy tego stanu.

Główne zadania do realizacji na poziomie powiatu w ramach ochrony przyrody, krajobrazu, różnorodności biologicznej i terenów leśnych to:

- przeprowadzenie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gmin powiatu;
- ustanowienie użytków ekologicznych w gminach;
- realizacja planów ochrony terenów chronionych;
- wykonanie opracowań ekofizjograficznych gmin;
- sukcesywne zalesianie gruntów rolnych niskich klas;
- prowadzenie prawidłowej gospodarki leśnej;
- wykonywanie planów urzędniowych lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

Program ochrony środowiska dla powiatu przemyskiego

W dokumencie tym, sporządzonym na lata 2008-2015, opisano kompleksowy stan środowiska na terenie powiatu, w tym również warunki przyrodnicze nadleśnictw, występujące formy ochrony przyrody i stan środowiska. Określono również kierunki działań w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz zrównoważonego rozwoju lasów, poprzez cele długookresowe i krótkookresowe.

Cele długookresowe to:

- zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej;
- podnoszenie wartości krajobrazu na szczeblu lokalnym i regionalnym poprzez działania skierowane na ochronę, zrównoważone gospodarowanie, planowanie i odtwarzanie krajobrazów oraz uaktywnienie społeczeństwa w decydowaniu o losie otaczającego krajobrazu
- zachowanie korzystnego wpływu lasów na równowagę przyrodniczą oraz na warunki życia ludzi, w szczególności ochrona, zwiększenie i przywracanie biologicznej różnorodności lasów na poziomie ekosystemowym, gatunkowym i genetycznym;
- utrzymanie i wzmocnienie społeczno-ekonomicznej funkcji lasów, współpraca w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazu z administracją państwową i samorządową na poziomie regionalnym, z Ukrainą, Słowacją i Euroregionem Karpaty na poziomie międzynarodowym oraz współpraca i komunikacja ze społeczeństwem.

Cele krótkookresowe to:

- realizacja zobowiązań międzynarodowych w zakresie ochrony przyrody oraz zobowiązań wynikających z ustawy o ochronie przyrody;

3.8. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ze względu na położenie Nadleśnictwa Dynów, zasięg oraz miejscowy i lokalny charakter działań zapisanych w Planie, nie stwierdza się, aby możliwe było transgraniczne oddziaływanie Planu na środowisko.

4. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

4.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA OBSZARZE NADLEŚNICTWA

Szczegółowy opis stanu środowiska na terenie Nadleśnictwa Dynów znajduje się w elaboracie oraz programie ochrony przyrody. W niniejszej Prognozie przytoczono jedynie najbardziej istotne informacje dotyczące opisywanego Nadleśnictwa.

Położenie nadleśnictwa

Nadleśnictwo Dynów usytuowane jest w środkowo-wschodniej części województwa podkarpackiego, na terenie trzech powiatów: brzozowskiego, przemyskiego i rzeszowskiego.

Graniczy od południa i zachodu z Nadleśnictwem Brzozów, od północnego - zachodu z Nadleśnictwem Strzyżów, od północy z Nadleśnictwem Kańczuga i od wschodu z Nadleśnictwem Bircza.

Lasy Nadleśnictwa Dynów położone są wg regionalizacji przyrodniczo-leśnej (Tramplera i inni 1990) w:

Kraina: Karpacka (VIII)

Dzielnica: Pogórza Środkowobeskidzkiego (VIII.2),

Mezoregion: Pogórza Ciężkowicko - Dynowskiego (VIII.2.b),

Mezoregion: Pogórza Przemyskiego (VIII.2.d).

Klimat

Według regionalizacji klimatycznej Polski Romera, teren Nadleśnictwa Dynów należy do klimatu podgórskich wyżyn i kotlin.

Średnia roczna temperatura waha się od +6 do +8°C, średnia roczna temperatura powietrza w miesiącu styczniu wynosi -3°C, w lipcu +18°C. Pierwsze jesienne przymrozki pojawiają się w październiku, a ostatnie wiosenne trwają do połowy maja. Opady atmosferyczne cechuje duże zróżnicowanie przestrzenne i sezonowe. Charakterystyczne jest zwiększanie opadów wraz ze wzrostem wysokości nad poziomem morza. Średnioroczne sumy opadów wahają się od 700 - 800 mm. W Dynowie średnie roczne sumy opadów wynoszą 741 mm (według

Gleby

Zmienność typologiczna gleb Nadleśnictwa Dynów jest stosunkowo niewielka. Dominującą rolę pod względem zajmowanej powierzchni, odgrywają gleby brunatne, powstałe ze zwietrzliny osadów fliszowych, które zajmują łącznie 98,68% powierzchni Nadleśnictwa. Największe rozprzestrzenienie wykazują gleby brunatne kwaśne i wyługowane (88,79%), podrzędnie spotyka się tu gleby brunatne właściwe (2,16%).

W typie gleb płowych na omawianym terenie występują jedynie gleby płowe zbrunatniałe na powierzchni około 66 ha.

W strefach źródliskowych, miejscach załamania stoków, w dolinach rzecznych i terasach zalewowych spotyka się gleby gruntowoglejowe, które stanowią łącznie 0,19% ogólnej powierzchni.

Mady rzeczne, które występują na niewielkiej powierzchni zajmując łącznie 50,47 ha, ciągną się wzdłuż dolin głównych rzek oraz ich dopływów.

Lesistość

Uwzględniając lasy wszystkich własności, w terytorialnym zasięgu działania Nadleśnictwa lesistość wynosi 41% i jest zbliżona do lesistości województwa podkarpackiego (38,3%), natomiast znacznie wyższa od krajowej (28,8%).

Siedliskowe typy lasu

W Nadleśnictwie Dynów wyróżniono cztery typy siedliskowe lasu. Wszystkie wyróżnione siedliskowe typy lasu są siedliskami wyżynnymi.

Udział procentowy i powierzchniowy typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Dynów przedstawia poniższa tabela.

Powierzchnia i udział procentowy typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Dynów.

Lp.	Typy siedliskowe lasu	Nadleśnictwo Dynów	
		ha	%
1	LMwyżów	29,88	0,29
2	Lwyżów	10013,26	97,16
3	Lwyż	181,72	1,76
4	Lwyż	80,59	0,79
Ogółem		10305,45	100,00

Z uwagi na udział powierzchniowy podstawowe znaczenie gospodarcze posiada siedlisko lasu wyżynnego świeżego (Lwyżów), zajmujące 97,16% powierzchni. Udział pozostałych wyszczególnionych w powyższej tabeli siedlisk stanowi łącznie 2,84%.

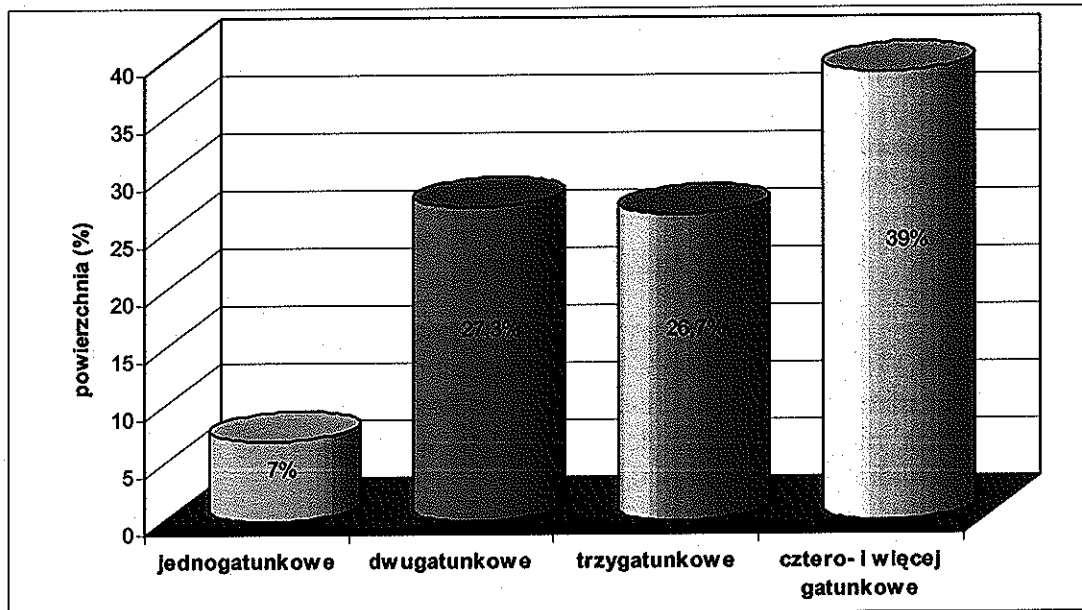
składa się również znaczny udział jodły, będącej naturalnym składnikiem tutejszych lasów.

Pomimo znacznego zróżnicowania gatunkowego, drzewostany są mało rozbudowane pod względem budowy pionowej. Wyraźnie dominują tutaj drzewostany jednopiętrowe, zwłaszcza średnich klas wieku (62,4%). Jedyne na bardzo niewielkiej powierzchni (łącznie 23,36 ha) występują drzewostany dwupiętrowe. Brak jest natomiast drzewostanów o budowie przerębowej. Znaczną część (ponad 37%) zajmują lasy będące w trakcie przemiany pokoleń (KO i KDO).

Należy jednak podkreślić, że rzeczywista struktura wewnętrzna drzewostanów Nadleśnictwa jest bardziej rozbudowana, ponieważ w ich składzie znacznym stopniu zaznaczają się liczne warstwy wiekowe (budowa wielogeneracyjna), nie spełniające jednak kryteriów urzędniowych pozwalających na zaliczenie ich do struktury piętrowej.

Drzewostany Nadleśnictwa Dynów są w przewadze pochodzenia naturalnego (54,85% powierzchni). Znaczący jest udział drzewostanów pochodzenia sztucznego (45,14%), związany z zalesieniami gruntów porolnych. Znikomy jest udział drzewostanów odroślowych.

Udział powierzchni drzewostanów z liczbą gatunków

Drzewostany Nadleśnictwa odznaczają się niezwykle złożoną budową gatunkową. Udział drzewostanów trzy i więcej gatunków wynosi aż 65,7%. Drzewostany jednogatunkowe zajmują 7% powierzchni wszystkich drzewostanów Nadleśnictwa. Znaczący jest również udział drzewostanów dwugatunkowych – 27,3%.

Forma ochrony	Na gruntach Nadleśnictwa		W granicach zasięgu terytorialnego		Razem	
	Liczba (szt.)	Pow. (ha)	Liczba (szt.)	Pow. (ha)	Liczba (szt.)	Pow. (ha)
Istniejące pomniki przyrody	1	-	16	-	17	-
Projektowane pomniki przyrody	14	-	-	-	14	-
Ochrona gatunkowa roślin	44 gat.	-	-	-	44 gat.	-
Ochrona gatunkowa zwierząt	174 gat.	-	25gat.	-	199 gat.	-

PARK KRAJOBRAZOWY POGÓRZA PRZEMYSKIEGO utworzony został w 1991 r. na mocy Rozporządzenia Wojewody Przemyskiego Nr 11 z dnia 16 grudnia 1991 r. w sprawie wprowadzenia ochrony terenów posiadających walory krajobrazowe przed ich niszczeniem bądź utratą tych walorów (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego Nr 17, poz. 100). Obowiązującym dokumentem określającym jego powierzchnię, granice, oraz obowiązujące zakazy i nakazy jest aktualnie Rozporządzenie Nr 73/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 roku.

Całkowita powierzchnia Parku wynosi 61862 ha, z czego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dynów leży 12405,68 ha, a 4917,82 ha stanowią grunty Nadleśnictwa.

Park Krajobrazowy Pogórze Przemyskiego, będący jednym z większych parków krajobrazowych w Polsce, obejmuje jedyny w Polsce fragment najbardziej wysuniętych na zachód dwóch pogórzy Karpat Wschodnich – Pogórze Przemyskiego i w niewielkiej części Pogórze Dynowskiego. Jest to szczególna część łuku karpackiego Pogórze z dobrze zachowanym krajobrazem naturalnym o charakterystycznym, rusztowym układzie grzbietów górskich, poprzecinanych równoleżnikowo dolinami rzek i potoków. Park obejmuje tereny w większości zalesione i stosunkowo mało zaludnione w porównaniu z innymi rejonami Pogórze Karpackiego.

Grzbiety górskie na terenie Parku wznoszą się od 300 do ponad 600 m n.p.m. Najwyższym wzniesieniem jest Suchy Obycz (618 m n.p.m.), w niektórych rejonach występują grzędy skalne.

Cały obszar Pogórze Przemyskiego leży w dorzeczu Sanu. Inne ważniejsze ciekę w granicach Parku to dopływy Sanu: Jawornik, Stupnica, Cisowa i Wiar oraz dopływ Wiaru – Turnica. Doliny Sanu, a zwłaszcza Wiaru, mają na wielu odcinkach charakter przełomowy.

Lasy stanowią około 60% ogólnej powierzchni Parku. Zbiorowiska roślinne są różnorodne. W najwyższych partiach Pogórze występują dobrze wykształcone fragmenty buczyny karpackiej w formie regłowej, nieco niżej znajduje się zespół podgórskiej formy buczyny karpackiej. Na najniższej położonych terenach dominują grądy, a w dolinach rzek i potoków zachowały się lasy łęgowe oraz olszynki karpackie. W dominującej na terenie Parku podgórskiej formie buczyny karpackiej, w drzewostanie obok buka występuje dość licznie jodła, a także świerk, jawor i wiąz górski. Na uwagę zasługuje występowanie stanowiska rzadkiej brzozy czarnej, interesujących zbiorowisk roślinności kserotermicznej (na nasłonecznionych stokach wzgórz) oraz na niewielkich fragmentach, torfowisk przejściowych i wysokich.

Na terenie Parku występuje tutaj ponad 900 gatunków roślin naczyniowych, w tym wiele rzadkich i chronionych. Na szczególną uwagę zasługują: sałatnica leśna

Rozległe kompleksy lasów charakteryzują się również bogactwem gatunkowym fauny. Występują tutaj typowe dla karpaccich lasów takie gatunki jak: niedźwiedź brunatny *Ursus arctos*, żubr *Bison bonasus*, ryś *Lynx lynx* oraz żbik *Felis silvestris*.

O wysokich walorach krajobrazowych, poza wysoką lesistością, bogactwem flory i fauny, decyduje w dużym stopniu ukształtowanie terenu. Ważnym jego elementem są liczne potoki i rzeki tworzące na niektórych odcinkach malownicze przełomy.

Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu został utworzony Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Przemyślu Nr XX/148/87 z dnia 25 czerwca 1987 r. (Dz. U. Woj. Przem. Nr 8 poz. 92). Obowiązującym dokumentem określającym jego powierzchnię, granice oraz obowiązujące zakazy i nakazy jest aktualnie Rozporządzenie Nr 65 Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 czerwca 2005 roku.

Całkowita powierzchnia Obszaru wynosi 46976 ha, na gruntach Nadleśnictwa znajduje się 2197,88 ha, natomiast w zasięgu terytorialnym 7202,08 ha.

Tereny Przemysko-Dynowskiego OChK charakteryzują się niewielkim zniekształceniem środowiska przyrodniczego. Znaczną powierzchnię porastają lasy (około 48%), głównie liściaste i mieszane o wysokim stopniu naturalności.

Zaznacza się tutaj wyraźnie rusztowy układ dolin rzecznych i lesistych grzbietów górskich, charakterystyczny dla Karpat Wschodnich. Szczególnie piękna jest dolina Sanu i Wiaru. San na odcinku górzystym do Przemyśla meandruje wieloma zakolami tworząc liczne przełomy.

Spośród osobliwości przyrody nieożywionej należy wymienić występowanie we fliszu dużych okruchów skał wapiennych wieku jurajskiego.

W najwyższych partiach Pogórza Przemyskiego zachowały się najcenniejsze naturalne zbiorowiska leśne podgórskiej formy buczyny karpacciej. Do rzadkich i chronionych roślin występujących w lasach bukowych i bukowo-jodłowych należy: bluszcz pospolity *Hedera helix*, jęczyznik zwyczajny *Phyllitis scolopendrium*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*, sałatnica leśna *Aposeris foetida*.

OBSZARY NATURA 2000

Teren Nadleśnictwa Dynów położony jest w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Pogórze Przemyskie”. W zasięgu jego działania znalazł się również fragment Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk mającego znaczenie dla Wspólnoty „Rzeka San”.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Pogórze Przemyskie” (kod obszaru PLB180001) wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, zmienionym Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Celem jego wyznaczenia jest ochrona populacji dziko występujących gatunków ptaków, utrzymanie i zagospodarowanie ich naturalnych siedlisk zgodnie z wymogami ekologicznymi, przywracanie zniszczonych biotopów oraz tworzenie biotopów.

PROJEKTOWANE POMNIKI PRZYRODY

Do ochrony w formie pomników przyrody żywej na terenie Nadleśnictwa Dynów wytypowano 14 drzew (7 drzew proponuje się uznać za grupowy pomnik przyrody, pozostałe będą tworzyć pomniki pojedyncze). W omawianej grupie drzew znalazło się: 11 lip drobnolistnych *Tilia cordata* 2 dęby szypułkowe *Quercus rober* i 1 buk zwyczajny *Fagus sylvatica*.

ROŚLINY CHRONIONE

Na terenie Nadleśnictwa zanotowano 44 gatunków chronionych roślin, w tym 31 objętych ochroną ścisłą i 13 ochroną częściową.

ZWIERZĘTA CHRONIONE

Na terenie Nadleśnictwa stwierdzono występowanie 174 gatunków chronionych zwierząt, w tym: 21 gatunków bezkręgowców, 12 gatunków płazów, 5 gatunków gadów, 114 gatunków ptaków lęgowych i 22 gatunki ssaków.

4.2. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów, podstawowy dokument planistyczny w zakresie gospodarki leśnej, nie zawiera zapisów, których realizacja może znacząco negatywnie wpłynąć na środowisko. Zawarte w nim wskazania gospodarcze dotyczące prowadzenia gospodarki leśnej, z powodów oczywistych odnoszą się do obszarów Natura 2000. Działania te mogą, ale nie muszą istotnie wpływać na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Aby określić przewidywany wpływ na obszary Natura 2000 zapisów PUL, pozostałych do wykonania od daty przystąpienia do sporządzenia prognozy (1.01.2010 r.) do końca okresu obowiązywania PUL (31.12.2016 r.), dokonano poniżej opisu ich przedmiotów ochrony, określonych w Standardowym Formularzu Danych (SDF).

OSO „Pogórze Przemyskie” PLB 180001

Obszar ten utworzono w celu ochrony ptaków lęgowych i migrujących. Głównym źródłem danych o gatunkach będących przedmiotami ochrony w ramach obszaru jest SDF. Jako „cele ochrony obszaru” traktuje się gatunki, które w SDF, lub wg aktualniejszych danych inwentaryzacyjnych, posiadają status A, B lub C.

W SDF Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Pogórze Przemyskie” jako przedmioty ochrony wymieniono gatunki ptaków zestawione poniżej z ogólną oceną A, B lub C.

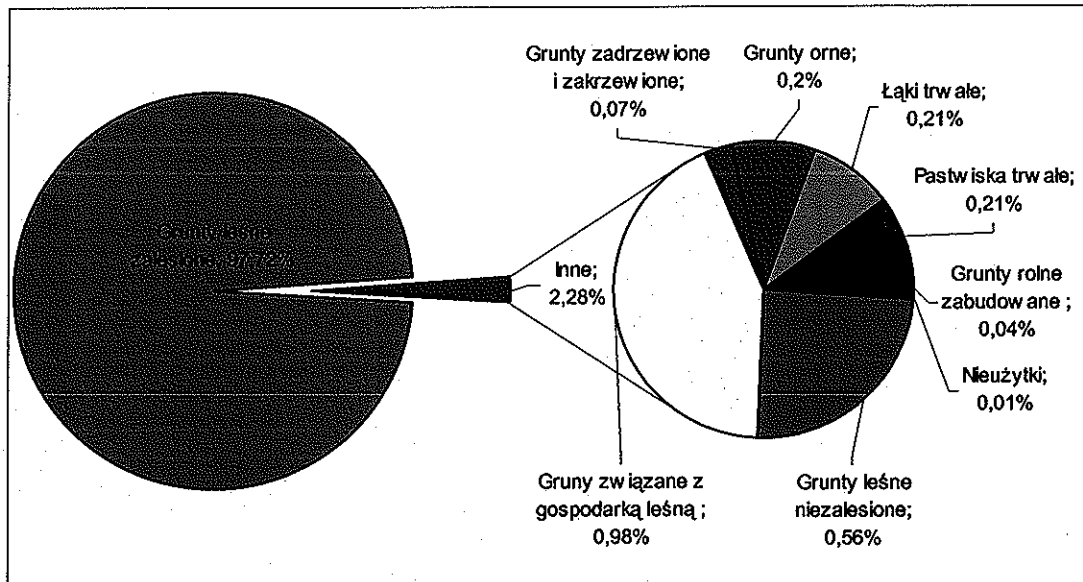
Kod	Nazwa	Ocena znaczenia obszaru			
		Populacja	Stan. Zach.	Izolacja	Ogólnie
A321	Muchołówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	C	B	C	C
A338	Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	C	B	C	C
A429	Dzięcioł białoszyi <i>Dendrocopos syriacus</i>	D			

Większość gatunków otrzymało ocenę ogólną C lub B. Piętnaście gatunków zostało uznanych za gatunki kwalifikujące obszar i stanowiące jego cele ochrony. Są to: bączek, bocian czarny, bocian biały, trzmielojad, orlik krzykliwy, orzeł przedni, derkacz, puchacz, puszczyk uralski, zimorodek, dzięcioł czarny, dzięcioł białogrzbiety, muchołówka mała, muchołówka białoszyja i gąsiorek.

Dane o występowaniu tych gatunków na terenie Nadleśnictwa są niepełne. Trzy gatunki spośród w/w, to gatunki siedlisk łąkowych, nie związanych z lasami. Są to: bocian biały, derkacz i gąsiorek. Część gruntów Nadleśnictwa to grunty orne, w tym łąki i pastwiska, należy więc spodziewać się, że jakaś część populacji tych gatunków znajduje się również na gruntach Nadleśnictwa. Bączek i zimorodek to gatunki związane ze środowiskiem wodnym. Pozostała część ptaków to gatunki związane z siedliskami typowo leśnymi.

W celu charakterystyki stanu środowiska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Dynów obrębie OSOP „Pogórze Przemyskie” przedstawiono niektóre syntetyczne dane o Obszarze wynikające z informacji zagregowanych na potrzeby niniejszej prognozy na podstawie danych zawartych w PUL, zaktualizowanych na dzień 1.01.2010 r.

Struktura użytkowania gruntów Nadleśnictwa Dynów na terenie OSO „Pogórze Przemyskie”

Struktura wiekowa lasów w granicach OSO jest dość zróżnicowana. Największym udziałem powierzchniowym charakteryzują się drzewostany w KO (33,22%). Duży udział posiadają drzewostany w IV klasie wieku w przedziale wiekowym od 81 do 100 lat, łącznie 31,60%. Znaczący jest również udział drzewostanów III klasy wieku. Znikomy jest udział I klasy wieku (0,84%), wynika ze sposobu zagospodarowania (rębnie złożone). Drzewostany ponad 100 letnie (VI i VII klasa wieku) zajmują łącznie 90 ha (1,87%). Przeciętny wiek drzewostanów w obszarze wynosi 74 lata. Średnia zasobność wynosi 302 m³/ha.

OZW „Rzeka San” PLC 180001

Obszar o powierzchni 1374,8 ha obejmuje odcinek środkowego Sanu położony pomiędzy Sanokiem a Jarosławiem. Jest to wartościowy odcinek dużej podgórskiej rzeki o naturalnych brzegach i słabo przekształconym korycie. Obszar nie obejmuje gruntów Nadleśnictwa Dynów, jednak na niektórych odcinkach linii brzegowej z nimi sąsiaduje.

Gatunki zwierząt będące przedmiotem ochrony w obszarze z kategorią A, B lub C zestawiono poniżej na podstawie Standardowego Formularza Danych.

Gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG na terenie obszaru „Rzeka San” oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Lp	Kod	Nazwa gatunku	Znaczenie obszaru dla gatunku			
			Liczebność	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna
Ssaki						
1	1337	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	D			
2	1355	Wydra <i>Lutra lutra</i>	D			
Ryby						
3	1096	Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	C	B	C	C
4	1124	Kiełb białopłetwy <i>Gobio albipinnatus</i>	B	A	C	A
5	1130	Boleń <i>Aspius aspius</i>	C	A	C	C
6	1134	Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	D			
7	1146	Koza złotawa <i>Sabanejewia aurata</i>	D			
8	1163	Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	C	B	C	C
9	2503	Brzanka <i>Barbus peloponnesius</i>	B	B	C	B
10	2511	Kiełb kesslera <i>Gobio kessleri</i>	A	A	B	A
Bezkręgowce						
11	1032	Skójką gruboskorupowa <i>Unio crassus</i>	B	C	B	C

4.4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PLANU URZĄDZENIA LASU

Do problemów ochrony przyrody istotnych z punktu widzenia sporządzania PUL oraz jego realizacji należy wymienić:

- brak planów ochrony, lub planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000,
- brak szczegółowych i oficjalnych wytycznych dotyczących sposobów ochrony poszczególnych gatunków lub typów siedlisk w postaci programów ochrony zatwierdzanych przez Ministra Środowiska,
- brak dokładnej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków,
- konieczność uwzględniania wymagań wszystkich gatunków (celów ochrony), które mogą się wzajemnie wykluczać.

4.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU URZĄDZENIA LASU

Plan urządzenia lasu jest dokumentem, którego obowiązek sporządzania na okresy 10-letnie dla każdego nadleśnictwa nakłada ustawa o lasach. Tak więc nie można zaniechać ani sporządzania planu urządzenia lasu ani zaprzestać jego realizacji.

W związku z tym, że nie ma możliwości odstąpienia od realizacji planu, nie ma potrzeby analizowania zmian jakie niesie brak jego realizacji. Należy jedynie wspomnieć, że byłyby to głównie skutki społeczne, ale również ekonomiczne i przyrodnicze.

Trzeba zaznaczyć, że właściwe planowanie urządzeniowe oraz realizacja tego planowania jest jednym z elementów nakreślających sens prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Brak PUL przyczyniłby się do niekontrolowanego korzystania z zasobów leśnych oraz możliwości zniszczenia wielu cennych elementów środowiska przyrodniczego. Uniemożliwiłby też kontrolę nad stanem lasu, procesami w nim zachodzącymi oraz analizę tych zmian na przestrzeni kolejnych dziesięcioleci.

Do skutków społecznych wynikających z hipotetycznych sytuacji braku realizacji planu należy przede wszystkim ograniczenie rynku pracy. W dość rzadko zaludnionym terenie zatrudnienie w Nadleśnictwie oraz w firmach związanych z prowadzeniem prac leśnych i przetwórstwem drewna, jest znaczne. Zaniechanie realizacji planu wiązałoby się z koniecznością zwolnień w wielu firmach związanych z gospodarką leśną i drzewnictwem.

Ekonomiczne skutki braku realizacji planu, poza skutkami finansowymi dla Lasów Państwowych, to także straty w gospodarce narodowej, w której udział rynku drzewnego jest dość duży.

negatywnie na całość środowiska przyrodniczego w zasięgu Nadleśnictwa. Jednakże trudno sobie wyobrazić, aby jakakolwiek gospodarcza działalność człowieka nie wpływała na pewnych obszarach negatywnie na niektóre elementy tego środowiska. Wobec tego poniżej scharakteryzowano poszczególne komponenty środowiska oraz wynikającą z analiz i wiedzy eksperckiej ocenę wpływu całości Planu na te komponenty.

5.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna powinna być chroniona na 3 poziomach: genetycznym, gatunkowym i krajobrazowym, do czego zobowiązują wspomniane wcześniej akty prawa krajowego i międzynarodowego.

W zakresie różnorodności genetycznej PUL nie zawiera elementów, które mogą wpływać na zmniejszenie puli genowej w obrębie gatunków. Zaprojektowane tam zabiegi dotyczą głównie sposobu użytkowania i odnawiania lasu oraz rodzaju wykonywanych cięć pielęgnacyjnych. Naśladują one naturalne procesy zachodzące w ekosystemach leśnych (wypadanie drzew na skutek konkurencji o światło i zasoby środowiska, zamieranie drzew i rozpad drzewostanów w efekcie procesów życiowych), wyprzedzając je w czasie. Pielęgnacja zasobów polega na usuwaniu niektórych drzew, zazwyczaj o gorszych cechach jakościowych, które i tak w niedalekiej przyszłości wydzieliłyby się z drzewostanu. Aby jednak nie nastąpił ubytek puli genowej, w programie ochrony przyrody zawarto zapis o konieczności pozostawiania podczas zabiegów części drzew o nietypowych cechach jako rezerwuaru genów oraz o utrzymaniu w lesie pewnej ilości drzew zamierających i martwych. Zabiegi dotyczące odnawiania lasu wynikają bezpośrednio z przyjętego sposobu zagospodarowania (przerębowo-zrębowy). Użytkowanie rębne (pozyskanie) zaplanowano za pomocą rębni złożonych, w których wykorzystywane są naturalne możliwości odnawiania drzewostanu, a więc w sposób uwzględniający ochronę *in situ* w zakresie różnorodności genetycznej.

W PUL wyszczególnione są również obiekty bazy nasiennej, z której pozyskiwany jest materiał siewny do produkcji sadzonek. Są to obiekty wyselekcjonowane pod względem cech jakościowych i pod tym kątem mogą być oceniane jako ograniczające różnorodność biologiczną. Trzeba jednak mieć świadomość, że Plan nie jest dokumentem, który ustala i definiuje te zadania. Selekcja nasienna nie jest elementem stanowionym w PUL, a wynika z innych przepisów prawa krajowego i wspólnotowego (ustawa o leśnym materiale rozmnożeniowym, odpowiednie rozporządzenie Ministra Środowiska), więc nie może być on oceniany jako element Planu.

W zakresie różnorodności gatunkowej zapisy PUL rozpatrywano w dwóch aspektach:

- wpływu projektowanych zabiegów na różnorodność gatunkową grzybów, roślin i zwierząt,
- wpływu projektowanych zabiegów na zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów.

warunkowany odrębnymi przepisami (BHP, zasady udostępniania lasu określone w ustawie o lasach, ustawie o ochronie przyrody) i nie podlega ocenie.

5.1.3. Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione

Istotny wpływ realizacji PUL na komponenty środowiska przyrodniczego może dotyczyć wybranych gatunków roślin i zwierząt, bezpośrednio lub też pośrednio, poprzez zmiany stanu ich siedlisk. Ponieważ wykonanie oceny oddziaływania na każdy występujący na terenie Nadleśnictwa gatunek nie jest możliwe, dokonano kategoryzacji gatunków, grupując je według „rzadkości” lub statusu ochronnego.

Pierwszą grupą gatunków, dla których wykonano szczegółowe analizy wpływu realizacji Planu, są gatunki z załącznika II DS lub załącznika I DP. Drugą grupę stanowią gatunki chronione, rzadkie na terenie Nadleśnictwa, występujące na jednym bądź kilku stanowiskach, a trzecią grupę – pozostałe gatunki chronione, pospolite na terenie Nadleśnictwa, które ujęto łącznie w grupach o podobnych wymaganiach ekologicznych lub wrażliwości na gospodarkę leśną.

Tabela wpływu zaplanowanych zadań gospodarczych na istotne z punktu widzenia ochrony przyrody gatunki zwierząt

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie lub miejsca występowania	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> , zalecenia ochronne lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi i wnioski do Prognozy lub uzasadnienie dokonanej oceny
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
Grupa I – gatunki zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej i załącznika I Dyrektywy Ptasiej								
SSAKI								
Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Ch c D II	12	Brak zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do miejsc występowania	Bóbr jest gatunkiem mało wrażliwym na gospodarkę, również leśną. Istnieje potrzeba nie ingerowania w działalność bobrów, które w sposób właściwy i potrzebny potrafią modyfikować siedlisko. Zalecane jest również wykorzystanie działalności bobrów w systemie małej retencji	0	0	0	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu u.l. na populację gatunku.

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie lub miejsca występowania	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> , zalecenia ochronne lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi i wnioski do Prognozy lub uzasadnienie dokonanej oceny
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
Wydra <i>Lutra Lutra</i>	Ch c D II	3 stanowiska. Gatunek związanym ze środowiskiem wodnym	Brak zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do środowiska występowania wydry	brak	0	0	0	Brak wpływu zabiegów w lasach na ten gatunek
PLĄZY								
Kumak górski <i>Bombina variegata</i>	Ch D II	58 stanowisk; gatunek związany z środowiskiem wodnym, głównie wody stojącej (stawy, oczka, bagienka)	Brak zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do miejsc występowania	Nie ingerowanie w stosunki wodne.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu u.l. na populację gatunku.
Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Ch D II	2 stanowiska; gatunek rzadki związany z terenami leśnymi w pobliżu potoków, źródeł wodnych.	Brak zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do miejsc występowania	Gatunek rzadki, przy czym ochrona wiąże się głównie z utrzymaniem miejsc bytowania i rozrodu czyli zbiorników wodnych różnego pochodzenia. Zabiegi gosp. ujęte w <i>Planie</i> nie odnoszą się do tego typu obiektów, zapisy w progr. ochr. przyr. służą ich ochronie. Pozostawienie nienaruszonego pasa drzewostanu wzdłuż cieków wodnych, szerokości ok. 25m	0	0	0	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu u.l. na populację gatunku.
Traszka karpacka <i>Triturus montandoni</i>	Ch D II	4 stanowiska	Brak zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do miejsc występowania	Pozostawienie nienaruszonego pasa drzewostanu wzdłuż cieków wodnych, szerokości ok. 25 m	0	0	0	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu u.l. na populację gatunku.

BEZKREĞOWCE

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie lub miejsca występowania	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> , zalecenia ochronne lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi i wnioski do Prognozy lub uzasadnienie dokonanej oceny
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
<i>Zgniotek cynobrowy</i> <i>Cucujus cinnaberinus</i>	Ch D II	2 stanowiska Jest gatunkiem typowo leśnym, zasiedla martwe drzewa lub w ostatnim stadium zamierania zarówno leżące, stojące i ich fragmenty	2 stanowiska – bez zabiegu W odniesieniu do potencjalnych miejsc występowania w zasadzie wszystkie zaplanowane zabiegi	Zachowanie i tworzenie potencjalnych siedlisk wiąże się z utrzymaniem odpowiedniej ilości martwego drewna w lasach oraz pozostawianiem drzew starych i dziuplastych do ich biologicznej śmierci.	0	0	0	Brak w <i>Planie</i> zapisów, których realizacja mogłaby negatywnie wpłynąć na środowisko jego życia.
PTAKI								
Bączek <i>Isobrychus minutus</i>	Ch D I	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym	Brak zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do miejsc występowania	brak	0	0	0	Brak wpływu zabiegów w lasach na ten gatunek
Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	Ch D I	Gatunek gniazduje zwykle w obrębie zabudowań lub w ich sąsiedztwie natomiast żeruje zwykle poza osadami. Podstawowymi żerowiskami są łąki, pastwiska, wody płynące lub stojące oraz pola orne.	Brak zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do miejsc występowania	Ochrona gatunku wiąże się z ochroną stanowisk i typowych dla nich siedlisk, które dość ściśle związane są z gruntami nieleśnymi. Zapisy Planu, wiążące się ze środowiskiem życia gatunku dotyczą tylko zalesień, których nie zaplanowano.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu u.l. na populację gatunku.
Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Ch D I	Gatunek preferuje duże kompleksy leśne ze znacznym udziałem trudno dostępnych terenów podmokłych i zabagnionych, obfitujących w śródleśne potoki	Wszystkie rodzaje zabiegów	Ochrona gatunku wiąże się głównie z egzekwowaniem ochrony strefowej	0	0	0	Brak danych wskazujących by gnieździł się na gruntach nadleśnictwa.

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie lub miejsca występowania	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w Planie, zalecenia ochronne lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi i wnioski do Prognozy lub uzasadnienie dokonanej oceny
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
Dzięciol czarny <i>Dendrocopos martius</i>	Ch D I	Zasiedla większe kompleksy lasów w starszych klasach wieku, zarówno bory jak i różnego typu lasy liściaste. W obrębie trwale zajmowanego terytorium wymaga fragmentów starodrzewi w wieku co najmniej 100 lat.	Wszystkie rodzaje zabiegów	Pozostawianie pewnej ilości drzew obumierających i z dziuplami.	+1	+1	+1	Gatunkowi zagraża utrata siedlisk w wyniku nadmiernej eksploatacji starszych drzewostanów i ograniczania powierzchni starodrzewów oraz eliminacji z lasu martwych drzew. Zalecenia odnośnie modyfikacji gospodarki leśnej sprowadzają się do utrzymywania starodrzewów oraz pozostawiania drzew martwych i obumierających.
Dzięciol średni <i>Dendrocopos medius</i>	Ch D I	Gatunek zamieszkuje stare lasy liściaste z dominującym udziałem dębów, głównie grądy, acydofilne dąbrowy i nadrzeczne lasy łęgowe. Kluczowym elementem jest obecność starych drzew o grubej i spękanej korze oraz martwych i obumierających.	Wszystkie rodzaje zabiegów, bez uż. rębego.	Wyłączenie z użytkowania rębego łęgów, pozostawianie w drzewostanach dojrzałych do wyřębu a w miarę możliwości i w młodszych niektórych starych drzew do ich fizjologicznej starości, a nawet biologicznej śmierci, wybranych drzew martwych, szczególnie dziuplastych	+1	+1	+1	Propozycje modyfikacji gospodarki leśnej służące polepszeniu środowiska bytowania gatunku sprowadzają się do utrzymywania starodrzewów oraz pozostawiania drzew martwych i obumierających, a także żywych o miękkim drewnie.

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie lub miejsca występowania	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> , zalecenia ochronne lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi i wnioski do Prognozy lub uzasadnienie dokonanej oceny
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
Jarzębka <i>Sylvia nisoria</i>	Ch D I	Zasiedla przede wszystkim krajobraz rolniczy i doliny rzeczne, w lasach gniazduje głównie na ich obrzeżach	W zasadzie zabiegi gospodarcze nie dotyczą miejsc jej występowania	W <i>Planie</i> zapisano kształtowanie i utrzymywanie strefy ekotonowej, polno-leśnej.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu zapisów planu u.l. na populację gatunku
Muchołówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	Ch D I	Gatunek związany ze starymi lasami z dużą ilością dziuplastych drzew. Preferuje grądy, rzadziej występuje w olsach, łęgach i buczynach.	Wszystkie rodzaje zabiegów	Ochrona gatunku wiąże się głównie z utrzymaniem zasobów martwego drzewa w lasach. Zapisy ujęte w <i>Planie</i> wyłączenie z użytkowania rębego łęgów, pozostawianie w drzewostanach dojrzałych do wyrębu a w miarę możliwości i w młodszych niektórych starych drzew do ich fizjologicznej starości, a nawet biologicznej śmierci, wybranych drzew martwych, szczególnie dziuplastych	0	0	0	Brak w <i>Planie</i> zapisów, których realizacja mogłaby negatywnie wpłynąć na środowisko jej życia.
Muchołówka mała <i>Ficedula parva</i>	Ch D I	Gatunek preferujący starodrzewia grądowe o bogatym podszycie.	Wszystkie rodzaje zabiegów, bez uż. rębego	Ochrona starodrzewi grądowych i łęgowych. Wyłączenie z użytkowania rębego łęgów	0	0	0	Brak w <i>Planie</i> zapisów, których realizacja mogłaby negatywnie wpłynąć na środowisko jej życia.

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie lub miejsca występowania	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> , zalecenia ochronne lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi i wnioski do Prognozy lub uzasadnienie dokonanej oceny
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
Puszczyk uralski <i>Strix uralensis</i>	Ch D I	Typowym siedliskiem gatunku są wysokopienne, prześwietlone drzewostany iglaste i mieszane, o słabo rozwiniętym podszycie, zwykle w sąsiedztwie poręb, wiatrolomów, polan i dróg leśnych. Obecnie coraz częściej zasiedla mniejsze kompleksy leśne.	W zasadzie wszystkie rodzaje zabiegów	Pozostawianie drzew starych, dziuplastych i martwych	0	0	0	Ze względu na wzrastającą liczebność i ekspansję uważa się, że nie potrzebuje specjalnych zabiegów ochronnych, poza akcjami edukacyjnymi wśród pracowników leśnych i myśliwych, pozostawianiem dziuplastych drzew i ewentualnie wieszaniem budek lęgowych tam gdzie to konieczne.
Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	Ch D I	Gatunek zasiedla różnego rodzaju drzewostany, preferując stare drzewostany liściaste i mieszane. Istotna jest w sąsiedztwie lasów obecność terenów otwartych, a w kompleksach leśnych – polan.	Wszystkie rodzaje zabiegów	Ochrona wiąże się z utrzymaniem arealu lasów w tym siedlisk przyrodniczych z załącznika I DS takich jak: buczyny, grądy i łęgi. Gospodarka leśna służąca uzyskaniu zróżnicowanych drzewostanów nie stwarza dla niego zagrożenia, podobnie jak zapisy dotyczące zalesień.	0	0	0	Brak w <i>Planie</i> zapisów, których realizacja mogłaby negatywnie wpłynąć na środowisko jego życia.
Włochatka <i>Aegolius funereus</i>	Ch D I	Gatunek zasiedla buczyny z domieszkami drzew iglastych, uprawy leśne, młodniki (miejsca schronienia za dnia), polany i zręby, ale i torfowiska czy doliny rzeczne, czyli okolice przestrzeni otwartych (tu żeruje). Do rozrodu wymaga starodrzewi z dziuplami	Wszystkie rodzaje zabiegów	Pozostawianie drzew starych, dziuplastych i martwych.	+1	+1	0	Brak w <i>Planie</i> zapisów, których realizacja mogłaby negatywnie wpłynąć na środowisko jego życia

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie lub miejsca występowania	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> , zalecenia ochronne lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi i wnioski do Prognozy lub uzasadnienie dokonanej oceny
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
<i>Żbik Felis silvestris</i>	Ch	Możliwe występowanie na gruntach Nadleśnictwa, brak danych odnośnie jego występowania	W odniesieniu do potencjalnych miejsc występowania w zasadzie wszystkie zaplanowane zabiegi	brak	0	0	0	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu u.l. na populację gatunku.
PLĄZY								
Grzebiuszka ziemna <i>Pelobates fuscus</i>	Ch	Najczęściej spotykana wśród pól uprawnych, nieużytków ale także w sadach. Zamieszkuje także łąki, torfowiska oraz ogrody, w lasach spotykana wyjątkowo. Zawsze preferuje tereny o luźnych glebach które pozwalają na szybkie i bezproblemowe zagrzebanie się w podłożu.	W zasadzie zabiegi gospodarcze nie odnoszą się do siedlisk gatunku	Brak	0	0	0	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu u.l. na populację gatunku
BEZKRĘGOWCE								
Niepylak mnemozyna <i>Parnassius mnemozyna</i>	Ch	Zamieszkuje kwitnące łąki i polany	Brak zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do miejsc występowania	Brak	0	0	0	Brak wpływu zabiegów w lasach na ten gatunek
PTAKI								
Brodziec piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i>	Ch	Gatunek siedlisk wodnych	Brak zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do miejsc występowania	brak	0	0	0	Brak wpływu zabiegów na ten gatunek w lasach

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie lub miejsca występowania	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w Planie, zalecenia ochronne lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi i wnioski do Prognozy lub uzasadnienie dokonanej oceny
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
Kruk <i>Corvus corax</i>	Ch c	Gatunek zamieszkujący prawie wszystkie typy krajobrazu, typowy dla obrzeży dużych kompleksów leśnych i urozmaiconych terenów rolniczych	Różne rodzaje zabiegów gospodarczych.	Z uwagi na zajmowane siedliska gospodarka leśna nie stanowi dla niego istotnego zagrożenia.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu u.l. na populację gatunku.
Myszołów zwyczajny <i>Buteo buteo</i>	Ch	Gatunek typowy dla terenów otwartych położonych w pobliżu lasu, ze śródpolnymi zadrzewieniami, kępami i szpalerami Żeruje głównie na terenach rolnych ale gniazduje na obszarach leśnych w starych drzewostanach drzew.	Różne rodzaje zabiegów gospodarczych.	Z uwagi na liczebność nie wymaga szczególnych zabiegów ochronnych Pozostawianie części starych drzew i fragmentów drzewostanów jako potencjalnych miejsc lęgowych dla gatunku	0	0	0	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu u.l. na populację gatunku.
Nurogęs <i>Mergus merganser</i>	Ch	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym	Brak zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do miejsc występowania	brak	0	0	0	Brak wpływu zabiegów na ten gatunek w lasach
Puszczyk zwyczajny <i>Strix aluco</i>	Ch	Zasiedla widne lasy liściaste i mieszane, wykorzystując gniazda wron, srok itp.	Zabiegi zaprojektowane w planie dla całego terenu nadleśnictwa	Ze względu na wzrastającą liczebność uważa się, że nie potrzebuje specjalnych zabiegów ochronnych. Ochrona wiąże się przede wszystkim z pozostawianiem dziuplastych drzew i ewentualnie wieszaniem budek lęgowych.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu u.l. na populację gatunku.
Samotnik <i>Tringa ochropus</i>	Ch	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym, występuje również w lasach	Zabiegi wykonywane w olsach i łęgach	Nie planowano użytkowania rębego na siedliskach lęgowych	0	0	0	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu u.l. na populację gatunku.

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie lub miejsca występowania	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w Planie, zalecenia ochronne lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi i wnioski do Prognozy lub uzasadnienie dokonanej oceny
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
GADY								
Jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i> , Jaszczurka żyworodna <i>Lacerta vivipara</i> Padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i> Zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i> Żmija zygzakowata <i>Vipera Berus</i>	Ch	średniolicznie, teren N-ctwa; lasy, pola, rumowiska skalne	Różne rodzaje zabiegów gospodarczych.	Gatunki liczne, nie wymagające specjalnych zabiegów ochronnych. Gospodarka leśna nie stanowi dla nich zagrożenia.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu u.l. na populację gatunku.
BEZKRĘGOWCE								
Biegacz fioletowy <i>Carabus violaceus</i> Biegacz gładki <i>Carabus glabratus</i> Biegacz karbowany <i>Carabus intricatus</i> Biegacz skórzasty <i>Carabus coriaceus</i> Biegacz wręgaty <i>Carabus cancellatus</i> Biegacz zielonożłoty <i>Carabus auronitens</i>	Ch	Średnio licznie na terenie całego Nadleśnictwa	Różne rodzaje zabiegów gospodarczych	Gatunki liczne, nie wymagające specjalnych zabiegów ochronnych. Gospodarka leśna nie stanowi dla nich zagrożenia.	0	0	0	Gospodarka leśna nie stanowi dla nich zagrożenia, brak negatywnego wpływu zabiegów w lasach na te gatunki.
Trzmiel gajowy <i>Bombus lucorum</i> Trzmiel kamiennik <i>Bombus lapidarius</i> Trzmiel leśny <i>Bombus pratorum</i> Trzmiel ogrodowy <i>Bombus hortorum</i> Trzmiel polny <i>Bombus agrorum</i> Trzmiel ziemny <i>Bombus terrestris</i> Tygrzyk paskowany <i>Argiope bruennichi</i>	Ch	Gatunki pospolite, często spotykane w ogrodach, parkach, na łąkach, pastwiskach, na skrajach lasów	Planowane zabiegi gospodarcze w zasadzie nie odnoszą się do miejsc ich występowania	Gatunki liczne, nie wymagające specjalnych zabiegów ochronnych	0	0	0	Gospodarka leśna nie stanowi dla nich zagrożenia, brak negatywnego wpływu zabiegów w lasach na te gatunki.
Mrówka rudnica <i>Formica rufa</i>	Ch c	Licznie, teren całego Nadleśnictwa	Różne rodzaje zabiegów gospodarczych.	Brak	0	0	0	Pospolity owad leśny, gospodarka leśna nie stanowi dla nich zagrożenia, brak negatywnego wpływu zabiegów w lasach na ten gatunek

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie lub miejsca występowania	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w Planie, zalecenia ochronne lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi i wnioski do Prognozy lub uzasadnienie dokonanej oceny
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
ZWIĄZANE Z TERENAMI ROLNICZYMI I ZAKRZACZENIAMI: brzegówka, cierniówka, czajka, dymówka, dudek, dzięciol zielony, dzwoniec, gajówka, gawron, jerzyk, kawka, kłaskawka, kopciuszek, kulczyk, makolągwa, mazurek, oknówka, orzechówka, pleszka, pliszka siwa, pliszka żółta, piegża, pokląskwa, przepiórka, pustułka, skowronek, słowik szary, sroka, srokosz, szczygieł, trznadel, wrona, wróbel, zaganiałcz	Ch Ch c	Gatunki w zasadzie nie występujące w lasach, stwierdzone sporadycznie na ich obrzeżach	Grunty nieleśne. Brak zaplanowanych zabiegów	Kształtowanie strefy ekotonowej leśno-polnej. Pozostawianie drzew dziuplastych na skraju drzewostanu, wywieszanie budek legowych.	0	0	0	Gatunki nie związane lub w słabym stopniu związane ze środowiskiem leśnym – realizacja zapisów Planu nie wpłynie w istotny sposób na siedliska i populacje.
ZWIĄZANE ZE ŚRODOWISKIEM WODNYM: czapla siwa, łośówka, pliszka górską, pluszcz, potrzos, rokitniczka, sieweczka rzeczna, strumieniówka, trzciniak, trzcinniczek	Ch Ch c	Gatunki typowe dla środowisk wodnych, trzciniowisk, łośowisk	Brak wskazań gospodarczych odnoszących się do tego typu siedlisk.	W Planie znajduje się zapis o pozostawieniu bez zabiegów pasa drzewostanu szerokości około 25 m po obu stronach cieków wodnych. Ponadto z użytkowania rębego wyłączone wszystkie drzewostany na siedliskach legowych i bagiennych.	0	0	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania Planu.

+ oznacza oddziaływanie pozytywne, - oddziaływanie negatywne a 0 oddziaływanie neutralne. Siłę oddziaływania oceniono w skali: 1 – oddziaływanie nieznaczne, 2 – oddziaływanie istotne, 3 – oddziaływanie znaczące.

Analiza zabiegów zaplanowanych w odniesieniu gatunków chronionych oraz ich siedlisk pozwala stwierdzić, że dla żadnego z nich nie przewiduje się znacząco negatywnego wpływu realizacji Planu. Dla większości zapisy Planu wpływają neutralnie na stan populacji i jedynie przejściowo i w niewielkim zakresie mogą pogarszać stan siedliska. Jednakże ów wpływ – niekorzystny dla pewnych gatunków – dla innych może być korzystny i pogodzenie interesów całego objętego ochroną świata zwierząt, bytującego na terenie Nadleśnictwa nie jest możliwe. Z tego względu najistotniejsza wydaje się ocena czy ów stan ulegnie pogorszeniu

doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych, które ową zasadę wprowadza jako niezbędną do przywrócenia różnorodności biocenoz leśnych i wzbogacania krajobrazu leśnego.

Tabela wpływu zaplanowanych zadań gospodarczych na istotne z punktu widzenia ochrony przyrody gatunki roślin, zwierząt i grzybów

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do prognozy
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
Barwinek pospolity <i>Vinca minor</i>	Ch c	Licznie na terenie całego Nadleśnictwa	Wszystkie planowane zabiegi gospodarcze	Unikanie powodowania uszkodzeń podczas ścińki i zrywki drewna. Utrzymywanie umiarkowanego zwarcia w obrębie stanowisk naturalnych.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	Ch c	6	4 stanowiska – RbIVd - 11,70 ha, Pielęgnacje- 3,05ha; CW - 2,05 ha; CP - 18,50 ha; 1 stanowisko – TP - 17,58 ha; 1 stanowisko – bez zabiegu	Unikanie powodowania uszkodzeń podczas ścińki i zrywki drewna; pozostawienie drzew podporowych egzemplarzy kwitnących	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Buławnik miczolistny <i>Cephalanthera longifolia</i>	Ch	1	1 stanowisko – Pielęgnacje - 0,60 ha; CW - 0,60 ha; TP - 8,59 ha	Unikanie uszkodzeń podczas wykonywania prac leśnych; utrzymywanie umiarkowanego zwarcia.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Buławnik wielkokwiatowy <i>Cephalanthera damasonium</i>	Ch	3	2 stanowiska – RbIVd - 6,39 ha, Melioracje - 1,50 ha; Odnowienia - 3,50 ha; Pielęgnacje -1,80 ha; CP - 12,5 ha; 1 stanowisko – bez zabiegu	Unikanie uszkodzeń podczas wykonywania prac leśnych; utrzymywanie umiarkowanego zwarcia.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Cebulica dwulistna <i>Scilla bifolia</i>	Ch	1	1 stanowisko – TP - 17,58 ha	Unikanie powodowania uszkodzeń podczas ścińki i zrywki drewna. Utrzymywanie umiarkowanego zwarcia drzewostanu.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do prognozy
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	Ch c	2	1 stanowisko – RbIVd-2,87ha; Pielegnacje-5,50ha; CP-7,50ha; 1 stanowisko – TP-17,58ha	Unikanie powodowania uszkodzeń podczas wykonywania prac leśnych.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Kłokoczka południowa <i>Staphylea pinnata</i>	Ch	6	1 stanowisko – TP-9,15ha; 5 stanowisk – bez zabiegu	Unikanie powodowania uszkodzeń podczas wykonywania prac leśnych. Utrzymywanie przerywanego zwarcia drzewostanu, usuwanie nadmiernie rozwijającego się podszytu.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Konwalia majowa <i>Convallaria maialis</i>	Ch c	1	1 stanowisko – TP-17,58ha	Utrzymywanie przerywanego zwarcia. Unikanie powodowania uszkodzeń podczas ściarki i zrywki drzew.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Kopytnik pospolity <i>Asarum europaeum</i>	Ch c	3	1 stanowisko – RbIVd-0,35ha; Pielegnacje-1,00; CP-1,00ha; CW-1,00ha; 2 stanowiska – TP-31,96ha	Unikanie powodowania uszkodzeń podczas wykonywania prac leśnych.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	Ch c	Bardzo licznie na terenie całego Nadleśnictwa	Wszystkie planowane zabiegi gospodarcze	Nie wymaga.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>	Ch	1	1 stanowisko – TP-17,58ha	Utrzymywanie przerywanego zwarcia. Unikanie powodowania uszkodzeń podczas ściarki i zrywki drzew.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do prognozy
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
Paprotnik kolczysty <i>Polystichum aculeatum</i>	Ch	1	1 stanowisko – RbIVd-3,81ha; CP-5,00ha	Utrzymywanie umiarkowanego ocienienia	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Parzydło leśne <i>Aruncus sylvestris</i>	Ch	1	1 stanowisko – TP-17,58ha	Unikanie powodowania uszkodzeń prowadzenia prac leśnych. Utrzymywanie pełnego zwarcia drzewostanu Usuwanie nadmiernie rozwijającego się podszytu.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Pierwiosnek (pierwiosnka) wyniosły <i>Primula elatior</i>	Ch c	4	1 stanowisko – RbIVd-1,92ha; Pielęgnacje-2,00ha; CW-1,00ha; 3 stanowiska – TP-39,41ha	W obrębie stanowisk wykonywanie zabiegów gospodarczych późną jesienią i w okresie zimowym, utrzymywanie umiarkowanego zwarcia drzewostanu.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Pierwiosnek lekarski <i>Primula veris</i>	Ch c	Brak dokładnej lokalizacji	Wszystkie planowane zabiegi gospodarcze	Unikanie powodowania uszkodzeń podczas prac leśnych.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Pióropusznik strusi <i>Matteucia struthiopteris</i>	Ch	1	1 stanowisko - bez zabiegu	Brak	0	0	0	Brak wpływu ze względu na brak zaplanowanych zabiegów
Płonnik pospolity <i>Polytrichum commune</i>	Ch c	1	1 stanowisko – TP-17,58ha	Nie wymaga	0	0	0	brak
Podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i>	Ch	3	1 stanowisko – RbIVd-15,70ha; Melioracje-2,00ha; Odnowienia-2,00ha; Pielęgnacje-2,95ha; CW-2,00ha; CP-10,00ha; 2 stanowiska – TP-18,18ha	Utrzymywanie dostępu światła, usuwanie z otoczenia naltów drzew i krzewów.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do prognozy
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
Rokietnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i>	Ch c	Brak dokładnej lokalizacji	Wszystkie planowane zabiegi gospodarcze	Unikanie powodowania uszkodzeń podczas prac leśnych.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Skrzyp olbrzymi <i>Equisetum telmateia</i>	Ch	4	1 stanowisko – RbIVd-0,39ha; Melioracje-0,50ha; Odnowienia-0,50ha; Pielegnacje-0,50ha; 2 stanowiska – TP-42,90ha; 1 stanowisko – CP-1,12ha	Nie dokonywać zmian stosunków wodnych; utrzymywać zwarcie koron drzewostanu.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Sopłówka galezista <i>Hericum ramosum</i>	Ch	1	1 stanowisko – RbIVd-3,52ha; Melioracje-1,00ha; Odnowienia-1,00ha; Pielegnacje -1,20ha; CW-6,40ha CP- 4,50	Unikanie powodowania uszkodzeń podczas ścinki zrywki drewna.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Sopłówka jodłowa <i>Hericum coralloides</i>	Ch	1	1 stanowisko – RbIVd-1,52ha; Melioracje-1,00ha; Odnowienia-1,00ha; Pielegnacje-1,00ha; CP-0,70ha	Unikanie powodowania uszkodzeń podczas ścinki zrywki drewna	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Storczyk (kukułka) Fuchsa <i>Dactylorhiza fuchsii</i>	Ch	5	3 stanowiska – RbIVd-13,36ha; RbV-1,20ha; Pielegnacje-1,80ha; CW-1,80ha; CP-10,00ha; 2 stanowiska – TP-18,18ha	Realizacja przepisów wynikających z Rozporządzenia MŚ z 9.07.2004 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin; z łąk śródleśnych usuwać naloty drzew i krzewów; w lasach utrzymywać przerywanie zwarcie.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do prognozy
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe	
Wawrzynek wilczełyko <i>Daphne mezereum</i>	Ch	13	10 stanowisk – RbIVd - 27,14 ha; RbV - 0,77 ha; Melioracje - 7,50 ha; Odnowienia - 10,50 ha; Pielęgnacje - 28,10 ha; CW - 20,21 ha; CP - 21,30 ha; 3 stanowiska – TP - 26,73 ha	Unikanie powodowania uszkodzeń podczas ścinki i zrywki drewna, utrzymywanie umiarkowanego zwarcia drzewostanu	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>	Ch	1	1 stanowisko – TP - 15,32 ha	Unikać powodowania uszkodzeń przy ścinie i zrywce, lub zrywać drewno przy dużej pokrywie śnieżnej. Zapewnić dostęp światła.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>	Ch	3	2 stanowiska – RbIVd - 9,12 ha, Melioracje - 5,50 ha; Odnowienia - 5,50 ha; Pielęgnacje - 10,00 ha; CW - 1,50 ha; CP - 6,60 ha; 1 stanowisko – TP - 15,32 ha	Unikać powodowania uszkodzeń przy ścinie i zrywce drewna, lub zrywać drewno przy dużej pokrywie śnieżnej. Utrzymywać zwarcie umiarkowane.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody
Wroniec widlasty (widłak wroniec) <i>Huperzia selago</i>	Ch	1	1 stanowisko – TP - 13,80 ha	Unikać powodowania uszkodzeń przy ścinie i zrywce drewna, lub zrywać drewno przy dużej pokrywie śnieżnej. Utrzymywać zwarcie umiarkowane.	0	0	0	Brak negatywnego wpływu po uwzględnieniu zabiegów ochronnych zapisanych w Programie Ochrony Przyrody

+ oznacza oddziaływanie pozytywne, - oddziaływanie negatywne a 0 oddziaływanie neutralne. Siłę oddziaływania oceniono w skali: 1 – oddziaływanie nieznaczne, 2 – oddziaływanie istotne, 3 – oddziaływanie znaczące.

Analizując treść zapisów Planu, a dokładnie programu ochrony przyrody należy stwierdzić, że wszystkie zapisy dotyczące ochrony stanowisk cennych roślin zostały tam zawarte. Zalecenia ochronne dotyczące grzybów również zostały ujęte w Planie. Plan zawiera wykaz chronionych gatunków roślin i grzybów, wskazówki do ich ochrony, oraz szczegółową lokalizację. W zaleceniach dotyczących ochrony stanowisk podano by omijać je przy planowaniu i wytyczaniu szlaków zrywkowych oraz chronić w trakcie wykonywania zabiegów gospodarczych, najlepiej poprzez

- zachowanie w stanie niezmienionym powierzchni sklasyfikowanych jako bagna; niedopuszczanie do ich odwodnienia, zanieczyszczenia, itp.;
- zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków jak np.: trzęsawiska, mszary, torfowiska, wrzosowiska, wraz z ich florą i fauną, w celu ochrony różnorodności przyrodniczej.

Zalecenia te pozwolą zachować warunki wodne obszaru we właściwym stanie i należy się spodziewać, że ustalenia Planu nie wpłyną negatywnie na czystość wód i zasoby wodne.

5.1.5. Oddziaływanie na powietrze

Zabiegi gospodarcze zapisane w Planie nie wpływają na pogorszenie stanu powietrza atmosferycznego. Są to zabiegi wykonywane miejscowo, z użyciem niewielkiej liczby ciężkiego sprzętu, głównie przy pomocy pilarek i kos spalinowych, do których używane jest paliwo ekologiczne oraz ciągników rolniczych lub leśnych. Operowanie tego typu sprzętem nie powinno wpłynąć negatywnie na stan powietrza.

5.1.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Działania gospodarcze wykonywane na podstawie Planu mogą miejscowo wpłynąć nieznacznie negatywnie na powierzchnię ziemi, a zwłaszcza pokrywą glebową. Dotyczy to głównie efektów stosowania maszyn leśnych (ciągniki, LKT) podczas prac związanych z pozyskaniem drewna w ramach użytkowania rębego i przedrębego. Oddziaływanie teoretyczne tych maszyn jest jednoznacznie negatywne, jednak bardzo często widać pozytywny aspekt ich stosowania. Dotyczy to głównie drzewostanów bukowych, w których gruba warstwa ściółki uniemożliwia rozwój roślinności zielonej i co najważniejsze, odnawianiu naturalnemu drzewostanów. W celu ograniczenia w/w wpływu w Programie ochrony przyrody zamieszczono wskazanie, aby w możliwie największym zakresie (zwłaszcza miejscach „cennych przyrodniczo”) wykonywać prace w okresie zimowym (gruba pokrywa śnieżna), przy przemyślanej sieci szlaków zrywkowych.

Przygotowanie gleby pod odnowienie (odnawianie sztuczne drzewostanów) odbywa się ręcznie, z wykorzystywaniem głównie motyk, które w minimalnym stopniu mogą oddziaływać negatywnie.

W Planie w celu ochrony powierzchni ziemi wyznaczono lasy glebochronne (na stromych zboczach stoków, jarów i wąwozów), w których przyjęto sposób zagospodarowania chroniący przed erozją.

5.1.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Gospodarka leśna prowadzona jest obecnie na zasadach zachowania i powiększania zasobów drzewnych i trwałości lasu. Plan jest dokumentem wyznaczającym ramy dla takiego postępowania gospodarczego, które ma umożliwić trwały wzrost lub co najmniej utrzymanie stanu i wielkości zasobów drzewnych. W tym celu za pomocą algorytmów matematycznych obliczone zostały tzw. etaty miąższościowe użytkowania, czyli takie wielkości użytkowania, które pozwalają wnioskować, że nie nastąpi zmniejszenie zasobów drzewnych oraz zostaną zachowane wszelkie możliwe funkcje lasów. Etaty, te po zatwierdzeniu PUL przez Ministra Środowiska, stają się maksymalną wielkością wyrażoną w m³, niemożliwą do przekroczenia w trakcie obowiązywania planu urządzenia lasu.

W wyniku realizacji Planu, na koniec okresu gospodarczego powinny nastąpić dalsze zmiany stanu lasu i zasobów drzewnych w tym:

- wzrost powierzchni drzewostanów w klasie odnowienia z 3665,83 ha do 3955,53 ha,
- wzrost przeciętnej zasobności z 305 m³/ha do 307 m³/ha,
- wzrost średniego wieku z 76 na 81,
- wzrost powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich z 224,17 ha do 228,47 ha,
- przyrost bieżący utrzyma się na stałym poziomie 7 m³/ha.

Generalnie realizacja Planu nie wpłynie negatywnie na stan zasobów leśnych Nadleśnictwa.

5.1.10. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej

Zinwentaryzowane na gruntach nadleśnictwa zabytki kultury materialnej zostały szczegółowo opisane w Programie ochrony przyrody, a ich lokalizacja wskazana na mapie. W odniesieniu do nich zalecono porządkowanie otoczenia, okresową konserwację oraz prowadzenie prac leśnych w sposób nie zagrażający ich trwałości. W przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków wskazano by planowane zabiegi uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Tego rodzaju zapisy właściwie zabezpieczają elementy kultury materialnej zlokalizowane na gruntach pozostających w zarządzie nadleśnictwa. Ich realizacja będzie miała charakter zdecydowanie pozytywny.

5.1.11. Zestawienie zbiorcze wpływu projektu planu urządzenia lasu na środowisko

Syntetyczne zebranie ocen cząstkowych wpływu Planu na poszczególne elementy środowiska pozwala na zbiorcze zestawienie wyników i dokonanie ogólnej oceny wpływu Planu na środowisko. Oczywiście należy sobie zdawać sprawę, że ocena ogólna nie wynika wprost ze średniej ocen cząstkowych ale jest eksperckim podsumowaniem przeprowadzonych analiz.

- a) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- b) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- c) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Oznacza to, że Plan musi zostać szczegółowo przeanalizowany pod kątem przewidywanego wpływu jego realizacji na te gatunki i ich siedliska, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna ¹⁾ lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Planowane zabiegi gospodarcze w ha								Przewidywany wpływ ¹⁾	
			zalesienia [ha]	odnowienia [ha]	pielęgnowanie drzewostanów [ha]	rodzaj rębni ha/%						
						I	II	III	IV	V		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
OBZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW „Pogórze Przemyskie” - gatunki ptaków wg SDF												
1	Bączek A022	Nie występuje na gruntach Nadleśnictwa.	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak
2	Bocian czarny A030	Brak konkretnej lokalizacji. Teren całego Nadleśnictwa.	brak									0
3	Bocian biały A031	Nie występuje na gruntach Nadleśnictwa.	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak
4	Trzmielojad A072	Brak konkretnej lokalizacji. Teren całego Nadleśnictwa	brak									0
5	Orlik krzykliwy A089	Brak konkretnej lokalizacji. Teren całego Nadleśnictwa	brak									0
6	Orzeł przedni A091	Prawdopodobnie nie występuje na gruntach Nadleśnictwa	brak									0
7	Derkacz A122	Nie występuje na gruntach Nadleśnictwa	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak
8	Puchacz A215	Brak konkretnej lokalizacji. Teren całego Nadleśnictwa.	brak									0

BĄCZEK

Gatunek związany głównie z płytkimi zbiornikami wodnymi, choć zasiedla również brzegi większych rzek, porośnięte zwartymi zaroślami wierzbowymi. Gniazda zakłada najchętniej na skraju trzcinowisk, wiklinisk lub w głębi zwartych szuwarów zwykle w pobliżu oczek wodnych.

Zagrożenia wiążą się głównie z utratą siedlisk lęgowych wskutek zmian reżimu hydrologicznego rzek oraz przekształceń dolin rzecznych i otoczenia zbiorników wodnych. Ochrona wiąże się głównie z utrzymaniem odpowiednich dla niego siedlisk.

Brak siedlisk typowych dla tego gatunku na gruntach Nadleśnictwa wchodzących w zasięg obszaru. Siedliska które ewentualnie mógłby zasiedlić to łągi, bagna oraz różnego typu mokradła.

Zaprojektowane, w Planie zabiegi odnoszące się tylko do gruntów leśnych, nie wpłyną więc negatywnie na ten gatunek.

W zasięgu nadleśnictwa gatunek obserwowany na Sanie i stawach w Pawłokomie.

BOCIAN BIAŁY

Gatunek gnieźdzący się w pobliżu osad ludzkich lub w ich najbliższym sąsiedztwie. Łąki i pastwiska zwłaszcza w pobliżu rzek, większych potoków i stawów są podstawowymi żerowiskami bociana, od wczesnej wiosny aż do odlotu. Podczas prac polowych role stanowią atrakcyjną bazę żerową.

Gatunek bez konkretnej lokalizacji na gruntach Nadleśnictwa.

Do największych zagrożeń gatunku należy: intensyfikacja rolnictwa, kolizje z napowietrznymi liniami energetycznymi i utrata miejsc gniazdowych w wyniku przebudowy dachów.

Siedliska z załącznika I DS, które mogą być istotne dla tego gatunku to: niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510).

Zaprojektowane, w Planie zabiegi odnoszące się tylko do gruntów leśnych, nie wpłyną negatywnie na ten gatunek.

BOCIAN CZARNY

Preferuje duże kompleksy leśne ze znacznym udziałem trudno dostępnych terenów podmokłych i zabagnionych, obfitujących w śródleśne potoki. Gatunek stroniący od ludzi. Akceptuje wszystkie typy lasu, nawet te uboższe, ale w sąsiedztwie których posiada atrakcyjne żerowiska - stawy, podtopione łąki.

Gatunek nie jest zagrożony, pod warunkiem utrzymania i konsekwentnego egzekwowania ochrony strefowej oraz należytego uwodnienia siedlisk. Gatunek notowany na terenie Nadleśnictwa, nie stwierdzono jednak miejsc gniazdowania.

W celu ochrony miejsc występowania w Planie znalazły się zapisy mówiące o pozostawieniu wzdłuż głównych cieków nienaruszonego pasa drzewostanu o szerokości 25 m. Ponadto zapis I KTG wyklucza użytkowanie rębne drzewostanów na siedlisku LŁwyż.

DZIECIOŁ CZARNY

Zasiedla wszystkie większe kompleksy lasów w starszych klasach wieku, od wszelkiego typu borów, poprzez buczyny, dąbrowy i grądy, aż po lasy łęgowe. Unika niewielkich zadrzewień i drzewostanów w młodszych klasach wieku. W obrębie trwale zajmowanego terytorium konieczna jest obecność przynajmniej kilkuhektarowych fragmentów starodrzewi w wieku co najmniej 100 lat.

Do największych zagrożeń gatunku należą: utrata siedlisk w wyniku nadmiernej eksploatacji starszych drzewostanów i ograniczenia powierzchni starodrzewu, eliminacja z lasu martwych i obumierających drzew.

Gatunek bez konkretnej lokalizacji na terenie Nadleśnictwa.

Zaprojektowane w Planie zabiegi nie wpłyną negatywnie na ten gatunek. W programie ochrony Przyrody znalazł się zapis o ograniczeniu użytkowania starodrzewi, pozostawianiu w lesie starych drzew dziuplastych oraz części drzew martwych.

Siedliska z załącznika I DS, które mogą być istotne dla tego gatunku to: kwaśne buczyny (9110), żyzne buczyny (9130), grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (9170), łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0).

GĄSIOREK

Gąsiorek zasiedla szeroki wachlarz siedlisk. Środowiskiem jego są nasłonecznione, otwarte, suche tereny z ciernistymi krzewami, a także wrzosowiska, torfowiska oraz wszelkie zarośla. Na terenach leśnych zasiedla przede wszystkim zarastające zręby i pożarzyska, uprawy i młodniki, głównie na siedliskach grądowych i borowych. Chętnie gniazduje na obrzeżach lasów, wyjątkowo natomiast wewnątrz zwartych, dużych kompleksów leśnych.

Zagrożeniem dla gatunku jest utrata siedlisk wskutek zmiany krajobrazu rolniczego poprzez modyfikację sposobu gospodarowania, zalesianie czy budownictwo.

Ochrona wiąże się głównie z utrzymaniem odpowiednich siedlisk intensywnym stosowaniem chemicznych środków ochrony roślin.

Gatunek bez konkretnej lokalizacji na gruntach Nadleśnictwa.

Brak zapisów w planie u.l. wpływających istotnie na środowisko życia tego gatunku.

Siedliska z załącznika I DS, które mogą być istotne dla tego gatunku to: niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510) i łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0).

MUCHOŁÓWKA BIAŁOSZYJA

Gatunek związany z bardzo starymi lasami liściastymi, w których jest dużo dziuplastych drzew (co najmniej kilka na ha). Preferuje głównie grądy, buczyny i w mniejszym stopniu łęgi.

Gatunek bez konkretnej lokalizacji na terenie Nadleśnictwa.

Zagrożenia wiążą się głównie z utratą miejsc żerowania zlokalizowanych poza terenami leśnymi. W lasach ochrona gatunku wiąże się głównie z egzekwowaniem ochrony strefowej.

Ochrona miejsc lęgowych (strefowa) obecnie nie jest realizowana gdyż brak informacji by na gruntach Nadleśnictwa znajdowały się zasiedlone gniazda tego gatunku.

Siedliska z załącznika I DS, które mogą być istotne dla tego gatunku to: niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510), kwaśne buczyny (9110), żyzne buczyny (9130), grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (9170) i łąki wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0).

Brak negatywnych skutków oddziaływania ustaleń planu na ten gatunek.

ORZEL PRZEDNI

Gatunek preferujący stare drzewostany jodłowe i jodłowo-bukowe o niewielkim zwarciu i bardzo małej penetracji ludzkiej, w pobliżu rozległych terenów otwartych. Bardzo ważnym elementem rewiru są uschnięte drzewa, które są wykorzystywane jako miejsca obserwacyjne.

Obecnie brak danych wskazujących by gatunek występował w części obszaru wchodzącej w zasięg Nadleśnictwa. SDF podaje że w całym zasięgu obszaru gnieździ się tylko jedna para. W przypadku jednak stwierdzenia gniazdowania wymaga utworzenia strefy ochrony miejsca rozrodu i regularnego przebywania. W ustawowej strefie w odległości do 200 m od gniazda zabrania się wykonywania jakichkolwiek czynności gospodarczych. Jest to strefa całorocznej ochrony. Dla tego gatunku wyznacza się też strefę ochrony okresowej (do 500 m od gniazda), na której w okresie od 1 marca do 31 lipca nie wolno wykonywać zabiegów m.in. pozyskiwania, prac związanych z pielęgnacją.

Do głównych zagrożeń należą:

- zaniechanie rolniczego użytkowania gruntów (sukcesja, zalesianie),
- utrata siedlisk gniazdowych w wyniku wycinania starych drzewostanów na terenach trudno dostępnych,
- napowietrzne linie energetyczne,
- niepokojenie ptaków w miejscach gniazdowych w wyniku zagospodarowania turystycznego i prac leśnych,
- nieprzestrzeganie rygorów dla stref ochronnych i terminów ochrony.

Zaprojektowane zabiegi, jeśli tylko zostaną wykonane poza wspomnianym wcześniej okresem, nie wpłyną negatywnie na omawiany gatunek. Zabiegi zapisane w Programie ochrony przyrody dotyczące gruntów nieleśnych (niedopuszczanie do sukcesji, wykaszanie, wypas, usuwanie samosiewów), mogą nawet pozytywnie oddziaływać na ten gatunek.

Siedliska z załącznika I DS, które mogą być istotne dla tego gatunku to: niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510), górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (6520), kwaśne buczyny (9110), górskie bory świerkowe (9410).

Siedliska z załącznika I DS, które mogą być istotne dla tego gatunku to: niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510), kwaśne buczyny (9110), żyzne buczyny (9130), grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (9170).

TRZMIELOJAD

Zasiedla różne rodzaje dojrzałych lasów, jednakże preferuje lasy liściaste i mieszane (również podmokłe). Może gnieździć się zarówno wewnątrz, jak i na skraju lasu. Gniazda zakłada przede wszystkim na drzewach liściastych preferując miejsca ze starszym drzewostanem (i wyższymi, starymi drzewami). Ptaki wykazują duże przywiązanie do miejsc rozrodu, zwykle gniazdo użytkowane jest przez parę wiele sezonów.

Zagrożeniem dla gatunku jest utrata siedlisk gniazdowych przez zastępowanie drzewostanów mieszanych przez monokultury iglaste, utrata miejsc żerowania w wyniku likwidacji śródleśnych terenów otwartych oraz niepokojenie ptaków. Ochrona wiąże się z utrzymaniem areału lasów w tym siedlisk przyrodniczych z załącznika I DS takich jak: buczyny, grądy i łągi.

Gatunek bez konkretnej lokalizacji na gruntach Nadleśnictwa.

Siedliska z załącznika I DS, które mogą być istotne dla tego gatunku to: kwaśne buczyny (9110), żyzne buczyny (9130), grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (9170) i łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0).

Zabiegi zaprojektowane w Planie nie wpłyną negatywnie na ten gatunek. Należy spodziewać się wręcz pozytywnego wpływu poprzez: przebudowę litych drzewostanów sosnowych oraz urozmaicenie składu gatunkowego drzewostanów.

ZIMORODEK

Zimorodek jest ściśle związany z wodą. Zasiedla głównie zadrzewione odcinki linii brzegowej czystych rzek i strumieni oraz brzegi jezior i stawów rybnych obfitujących w niewielkich rozmiarów ryby.

Zagrożenia wiążą się głównie z utratą siedlisk lęgowych wskutek zmian reżimu hydrologicznego rzek oraz przekształceń dolin rzecznych i otoczenia zbiorników wodnych. Głównym zabiegiem ochronnym jest zachowanie urwistych brzegów oraz wykrotów drzew (potencjalnych miejsc gniazdowania) w drzewostanach w pobliżu wód.

Siedliska z załącznika I DS, które mogą być istotne dla tego gatunku to: kwaśne buczyny (9110) i łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0).

Zadania gospodarcze zawarte w Planie nie wpływają negatywnie na ten gatunek, a wyłączenia bezpośrednia przylegające do Sanu i większych cieków wodnych wyłączono z użytkowania poprzez zachowanie pasa ochronnego szerokości około 25 metrów.

W zasięgu nadleśnictwa gatunek obserwowany na Sanie. Według SDF w całym zasięgu obszaru gnieździ się cztery do pięciu par.

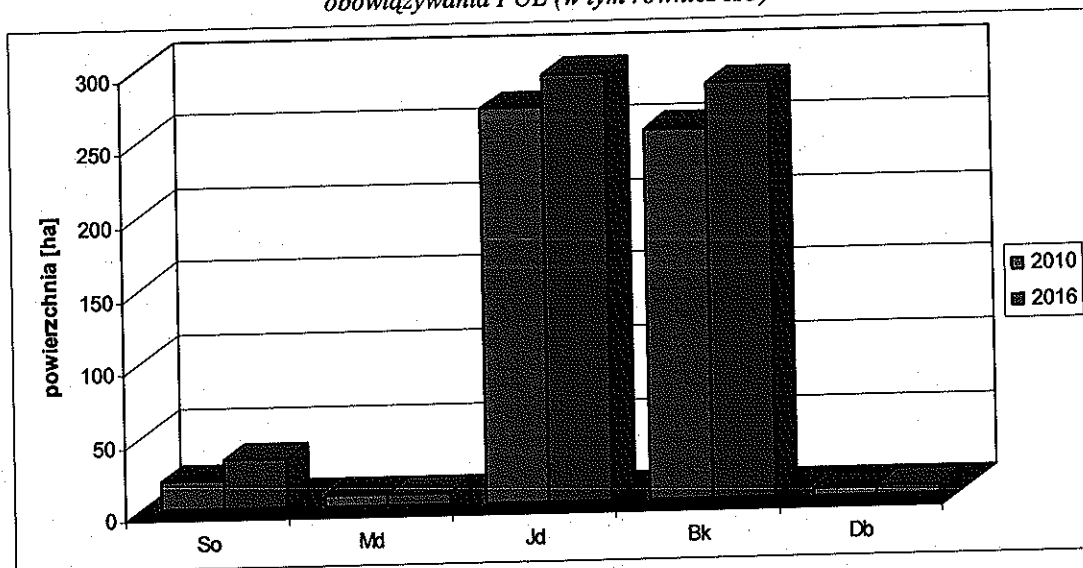

- trzebieże późne – 1632,57 ha,
- trzebieże wczesne – 198,37 ha,
- czyszczenia późne – 141,04 ha,
- czyszczenia wczesne – 6,31 ha,
- odnowienia – 33,70 ha,
- bez zabiegów -1118,96 ha.

Ogólna powierzchnia zaplanowanych zabiegów w Nadleśnictwie Dynów w granicach OSOP „Pogórze Przemyskie” wynosi: rębnie 1780,64 ha (36,5% powierzchni leśnej), cięcia pielęgnacyjne – 1971,98 ha (40,4%), pielęgnowanie upraw – 6,31 ha (0,1%), odnowienia – 33,70 ha (0,7%). Grunty nie objęte jakimkolwiek zabiegiem – 1118,96 ha, czyli 22,9% powierzchni lasów i ok. 22,8% całego obszaru Natura 2000.

W efekcie wykonywania cięć rębnych zmianie ulegnie struktura wiekowa drzewostanów. Powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 100 lat, a więc drzewostanów określanych jako „starodrzewia”, na dzień 1.01.2010 r. wynosi 90 ha, a po realizacji PUL wzrośnie do 98,66 ha. Jest to wzrost z 1,87% do 2,05%. Wzrośnie również powierzchnia i udział drzewostanów w KO (czyli również w większości drzewostanów starszych), z 1592,81 ha do 1698,67 ha czyli z 33,22% do 35,4%. Zwiększy się ponadto zapas drzewostanów w wieku powyżej 100 lat. Na początku okresu stanowi on 1,83% zapasu drzewostanów w granicach OSOP, a na koniec wyniesie 2%.

Zmiana struktury gatunków w wieku powyżej 100 lat wg stanu na dzień 1.01.2010 r. i na końcu okresu obowiązywania PUL (w tym również KO)

Klasa wieku	2010				2016			
	powierzchnia		miaższność		powierzchnia		miaższność	
	ha	%	m ³	%	ha	%	m ³	%
Vb	170,02	3,54	60400	4,16	237,59	4,95	95025	6,53
VI	85,61	1,78	25580	1,76	94,27	1,96	28280	1,94
VII	4,39	0,09	955	0,07	4,39	0,09	955	0,06
VIII								
KO	1592,81	33,22	426340	29,40	1698,67	35,40	466370	32,03
KDO	72,10	1,50	23420	1,61	5,23	0,11	1650	0,11
Razem	4798,73	100	1450765	100	4798,73	100	1455980	100

Zaprojektowane działania gospodarcze oraz realizacja planu cięć rębnych nie powinna wpłynąć negatywnie na warunki siedliskowe (potencjalne miejsca legowe) gatunków ptaków związanych ze starymi lasami. Po sześciu latach pozostających do ekspiracji Planu zasadniczy układ przestrzenny drzewostanów starszych nie zmieni się. Część obecnych drzewostanów w wieku 95-100 lat znajdzie się w grupie „starych drzewostanów”, część obecnych starodrzewi podlegać będzie użytkowaniu rębnemu w wysokości 10-30% ich zasobności, na przestrzeni 20-50 lat (okres odnowienia). Wzrośnie przeciętny wiek drzewostanów w granicach OSOP z 74 lat do 79 lat, oraz przeciętna zasobność z 302,3 m³/ha do 303,4 m³/ha.

Zmiana przeciętnego wieku i zasobności w poszczególnych okresach obowiązywania planu

Stan na	Przeciętny wiek [lata]	Przeciętna zasobność [m ³ /ha]
1.01.2010	74	302
31.12.2016	79	303

5.2.3. Prognoza wpływu oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze

Na terenie Nadleśnictwa Dynów nie ma obszarów Natura 2000 wyznaczonych ze względu na potrzebę ochrony siedlisk przyrodniczych, tym niemniej siedliska takie są zinwentaryzowane na terenie nadleśnictwa. Analizy siedlisk przyrodniczych z załącznika I DS dokonano głównie pod kątem zgodności gospodarczych typów drzewostanów z przyrodniczym typem lasu.

Na terenie Nadleśnictwa Dynów w 2007 r. przeprowadzono inwentaryzację siedlisk przyrodniczych, w wyniku której stwierdzono występowanie 6 ich typów, zestawionych poniżej.

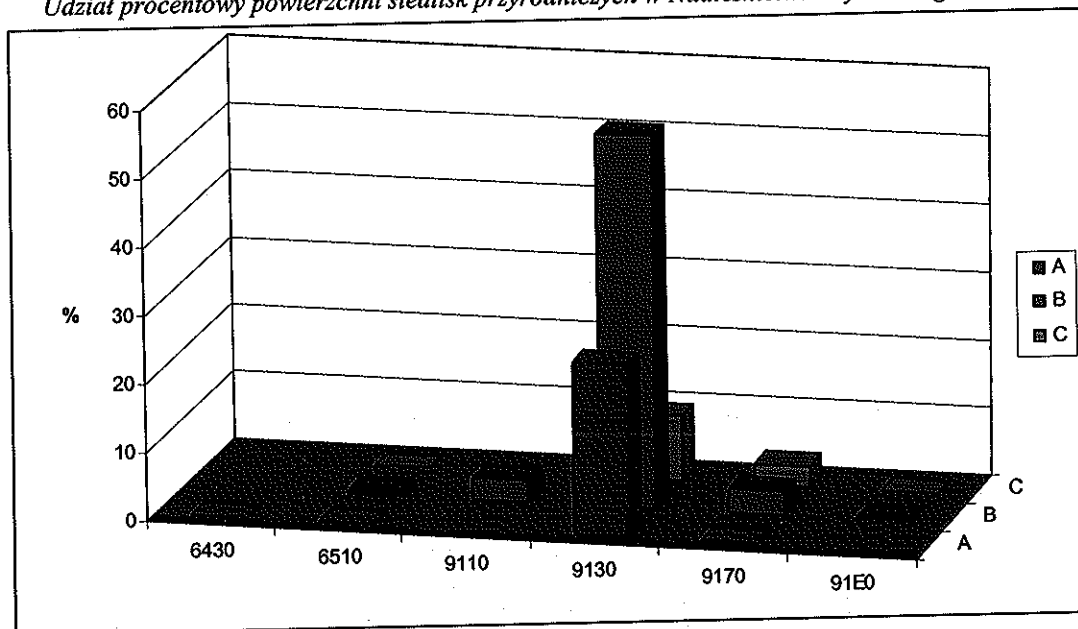
Zestawienie powierzchni siedlisk z załącznika I DS wykazanych podczas inwentaryzacji LP w 2007 r.

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Stan siedliska			Razem
		A	B	C	
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	0,26			0,26
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	2,37	20,63	0,86	23,86

Na poniższym diagramie zaprezentowano udział poszczególnych siedlisk przyrodniczych w ich ogólnej powierzchni.

Udział procentowy powierzchni siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie Dynów wg ich stanu

Ogółem siedliska przyrodnicze z załącznika I DS zajmują na terenie Nadleśnictwa 5306,53 ha, z czego siedliska leśne stanowią 99,5 % powierzchni siedlisk „naturowych”. Większość z tych siedlisk zaliczonych została do stanu (zachowania i wykształcenia) „B” (ok. 62%). Najliczniej reprezentowane są żyzne buczyny (ok. 89%).

Porównanie gospodarczych typów drzewostanu i ramowych składów odnowienia ze składami gatunkowymi drzewostanów właściwymi dla leśnych siedlisk przyrodniczych (przyrodniczymi typami lasu) na podstawie J. M. Matuszkiewicz IGiPZ PAN 2007.

Kod siedliska	TSL	GTD	Orientacyjny skład odnowień (%)	PTD	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy	Pow [ha]	%	Ocena zgodności
9110-2	LWYŻŚW	BK	Bk-70, Dbs, Jd, So i inne-30	BK	Bk 80, Jw, Jd i inne 20	24,44	0,46	ZG
		BK JD	Jd-50, Bk-30, Db, So, Md i inne-20		Bk 80, Jw, Jd i inne 20	51,08	0,97	CZZ
		<i>9110-2 Suma</i>				<i>75,52</i>	<i>1,43</i>	
9110-3	LWYŻŚW	BK JD	Jd-50, Bk-30, Db, So, Md i inne-20	JD	Jd 80, Bk, Jw, Kl i inne 20	77,93	1,48	CZZ
		JD	Jd-70, Jw, Js, Wz, Bk, Św, So i inne-30		Jd 80, Bk, Jw., Kl, i inne 20	15,35	0,29	ZG
		<i>9110-3 Suma</i>				<i>93,28</i>	<i>1,77</i>	
9130-3	LWYŻŚW	BK	Bk-70, Dbs, Jd, So i inne-30	BK	Bk 80, Jw, Jd, Kl, Db i inne 20	130,75	2,48	ZG

Kod siedliska	TSL	GTD	Orientacyjny skład odnowień (%)	PTD	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy	Pow [ha]	%	Ocena zgodności		
		BK JD	Jd-50, Bk-30, Db, So, Md i inne-20	BK-GB-DB	Db 40, Gb 30, Bk 20, Jd, Lp, Jw., Czr i inne 10	16,34	0,31	NZ /		
				GB-BK-DB	Db 40, Bk 30, Gb 20, Jd, Jw, Js, Wz, Czr i inne 10	12,90	0,24	CZZ		
				JD-GB-DB	Db 40, Gb 30, Jd 20, Bk, Jw, Js, Wz, Czr i inne 10	148,28	2,81	CZZ		
		DB BK	Bk-50, Dbs-30, Jd, So, Md i inne-20	BK-GB-DB	Db 40, Gb 30, Bk 20, Jd, Lp, Jw., Czr i inne 10	4,00	0,08	CZZ		
				GB-BK-DB	Db 40, Bk 30, Gb 20, Jd, Jw, Js, Wz, Czr i inne 10	17,01	0,32	CZZ		
				GB-DB	Db 50, Gb 30, Lp, Jd, Kl, Jw, Czr i inne 20	38,19	0,72	CZZ		
					Db 50, Gb 30, Lpsz, Bk, Jd, Kl, Wz, Jw, Czr i inne 20	19,70	0,37	CZZ		
				GB-DB-BK	Bk 40, Db 20, Gb 20, Lp, Kl, Wz i inne 20	17,94	0,34	ZG		
		JD BK	Bk-50, Jd-30, So, Jw, Dbs, Wz, Lp i inne - 20	BK-GB-DB	Db 40, Gb 30, Bk 20, Jd, Lp, Jw, Czr i inne 10	11,48	0,22	CZZ		
				GB-BK-DB	Db 40, Bk 30, Gb 20, Jd, Jw, Js, Wz, Czr i inne 10	0,59	0,01	CZZ		
				JD-GB-DB	Db 40, Gb 30, Jd 20, Bk, Jw, Js, Wz, Czr i inne 10	5,78	0,11	NZ		
		LWYŻW		DB JD	Jd-50, Bk-30, Jw, Js, Wz, Gb i inne - 20		Db 40, Gb 30, Jd 20, Bk, Jw, Js, Wz, Czr i inne 10	15,58	0,29	CZZ
				LP DB	Db-50, Lp-20, Js, Jd, Św, Gb i inne-20	LP-GB-DB	Db 40, Gb 30, Lp 20, Kl, Wz, Jw, Czr i inne 10	8,46	0,16	CZZ
								363,24	6,88	
91E0b	LŁWYŻ	JS OL	Olcz-50, Jś-30, Dbs, Św i inne-20	JS	Js 80, Olsz, Olcz, Jw i inne 20	7,34	0,14	CZZ		
				JS-OLSZ	Olsz 50, Js 40, Jw i inne 10	2,37	0,04	NZ /		
						9,71	0,18			

- zabiegi odnowieniowe, do których zaliczono zabiegi związane z przygotowaniem pod odnowienie i odnowieniem lasu,
- zalesienia gruntów nieleśnych,
- bez zabiegów gospodarczych.

5.2.4. Przewidywane oddziaływanie planu na integralność obszarów Natura 2000

Przez integralność obszarów Natura 2000 rozumie się spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000, co oznacza kompletność cech, czynników i procesów związanych z tym obszarem, które mogą mieć wpływ na cele jego ochrony.

Celem ochrony obszaru Natura 2000 „Pogórze Przemyskie” jest zachowanie we właściwym stanie ochrony 15 gatunków ptaków. Są to: bączek, bocian biały, bocian czarny, derkacz, dzięcioł biało-grzbiety, dzięcioł czarny, gąsiorek, muchołówka białoszysja, muchołówka mała, orlik krzykliwy, orzeł przedni, puchacz, puszczyk uralski, trzmiełojad i zimorodek. Jak wykazano wcześniej zabiegi gospodarcze zaprojektowane w Planie nie wpłyną znacząco negatywnie na te gatunki, co więcej, w niektórych przypadkach możliwy jest pozytywny wpływ tych zabiegów na ich siedliska.

Spójność wewnętrzna obszaru wyrażająca się między innymi w zachowaniu siedlisk właściwych dla tych gatunków, zabezpieczeniu okresów lęgów i wychowu młodych, a także ochronie elementów środowiska powiązanych z wyżej wymienionymi gatunkami będzie zachowana. Plan w swych zapisach w żaden sposób nie narusza również spójności zewnętrznej polegającej na ingerencji w elementy środowiska mające znaczenie dla funkcjonowania populacji gatunków również poza obszarem Natura 2000.

Realizacja PUL nie wpłynie na jakość i wielkość korytarzy ekologicznych, a tym samym nie utrudni migracji zwierząt w ogólnej koncepcji spójności sieci Natura 2000 mającej na celu ochronę obszarów „naturowych” oraz przestrzennych połączeń między nimi.

6.1.1.1. Chronione siedliska leśne

Propozycje ograniczenia negatywnego wpływu zabiegów zawartych w Planie na leśne siedliska przyrodnicze

Obszar możliwego negatywnego wpływu 1	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu 2
Grąd subkontynentalny 9170	Ograniczyć udział So do maksymalnie 20%. W ramach cięć pielęgnacyjnych i rębnych nie dążyć do eliminacji graba. Korekta GTD.
Kwaśna buczyna górską 9110	Korekta GTD
Podgórski łęg jesionowy 91E0	Korekta GTD
Zalesienia śródleśnych polan (luk)	Nie planowano uproduktywienia śródleśnych polan na siedliskach przyrodniczych.
Zmniejszenie różnorodności genetycznej drzewostanów	Pozostawianie podczas cięć pielęgnacyjnych drzew o nietypowych kształtach i cechach wzrostowych, wspieranie odnowienia naturalnego, przebudowa drzewostanów niezgodnych z siedliskiem – zalecane w elaboracie i POP.
Zaplanowanie użytkowania znacząco naruszającego trwałość zasobów	Określanie odpowiednich etatów cięć, nie przekraczanie użytkowania w wielkości bieżącego przyrostu drzewostanów - uwzględnione w procesie optymalizacji zasobów leśnych na etapie sporządzania projektu PUL.
Zniekształcenia pokrywy glebowej w trakcie prac leśnych ciężkim sprzętem	Wykorzystywanie istniejących szlaków zrywkowych. W fragmentach najcenniejszych stosować zrywkę konną. Jak najszersze stosowanie „zimowego” pozyskania.
Dbłość o stan sanitarny lasów	Pozostawianie pewnej liczby drzew obumierających i martwych w ilości nie zagrażającej stanowi sanitarnemu lasu.

6.1.1.2. Chronione siedliska nieleśne

Propozycje ograniczenia negatywnego wpływu braku zabiegów zapisanych w Planie na nieleśne siedliska przyrodnicze

Obszar możliwego negatywnego wpływu 1	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu 2
Zaniechanie tradycyjnych form gospodarki rolnej (łąkowej, pasterskiej)	Stosowanie różnych typów koszenia w rozmaitych kombinacjach przestrzennych i czasowych umożliwiających osiągnięcie optymalnych efektów ochronnych. Stosowanie wypasu jako formy alternatywnej.
Sukcesja (drzew i krzewów) w obrębie zbiorowisk nieleśnych	Koszenie lub wypas połączone z okresowym usuwaniem drzew i krzewów.

Obszar możliwego negatywnego wpływu 1	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu 2
Utrata siedlisk ssaków, płazów i gadów związanych ze środowiskiem wodnym i ziemno-wodnym.	Pozostawienie nienaruszonego pasa drzewostanu szerokości ok.25 m wzdłuż głównych cieków wodnych. Nie planowanie użytkowania rębego na siedliskach łęgowych i bagiennych. Właściwe kształtowanie retencji wodnej. Uwzględniono o w PUL i POP.

7. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZASTOSOWANYCH W PLANIE

Proces tworzenia Planu zawiera w sobie elementy analizy i wyboru wariantów alternatywnych, których efektem jest taki kształt zapisów, które zapewnią realizację założonych celów PUL przy minimalizacji skutków negatywnych.

Wariantowanie Planu odbywa się poprzez rozpatrywanie możliwości lokalizacji zabiegów, ich czasowego wykonania oraz technicznych sposobów wykonywania.

Sporządzanie Planu podlega wariantowaniu już na etapie ustalania wytycznych do wykonania prac urzędniowych. Polega to na wyborze dla siedliskowych typów lasu, celów hodowlanych, składów gatunkowych upraw, gospodarczych typów drzewostanów, sposobów zagospodarowania. Wybór ten został dokonany na etapie I KTG w procesie dyskusji z udziałem społeczeństwa, której wyniki zostały zapisane w protokole z I KTG zamieszczonym w elaboracie.

Kolejnym sposobem wariantowania jest ustalanie rozmiaru cięć. Sporządzanie planu cięć jest cyklem procesów, w trakcie których następuje ustalenie dominujących celów i funkcji w każdym drzewostanie oraz zaproponowanie najważniejszego postępowania gospodarczego, uwzględniającego m.in. ustalenia I KTG. Pierwszy taki zarys planu cięć jest następnie weryfikowany poprzez uzgodnienie zaplanowanych wstępnie zabiegów z wymogami ochrony przyrody, oczekiwaniami społecznymi, a także zasadami planowania. Kolejne przybliżenia i wybory wariantów planu cięć doprowadziły ostatecznie do uzyskania takiej jego wersji, która w sposób optymalny uwzględnia wymogi różnych grup społecznych, środowiska, gospodarcze, w odniesieniu do ustalonych funkcji lasu i celów PUL.

Wariantowanie czasowe ma zastosowanie w Planie tylko w ograniczony sposób, ponieważ planowanie urzędniowe z zasady nie określa terminów wykonywania poszczególnych zabiegów, zarówno co do pory roku jak i lat realizacji w ramach 10-lecia.

Zasadnicze wariantowanie Planu pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało na etapie tworzenia Programu ochrony przyrody. W Programie zamieszczono zapisy modyfikujące typowe zasady prowadzenia gospodarki leśnej zapisane w ZHL, których to zapisów, ze względów technicznych (ograniczenia możliwości bazy danych SILP) nie dało się umieścić w zasadniczej treści planów cięć, planów użytkowania przedrębego, planów hodowli itp.

W Programie ochrony przyrody zamieszczono szczegółowy opis obiektów cennych przyrodniczo i kulturowo na terenie Nadleśnictwa oraz propozycje

Kod siedliska	TSL	GTD	Orientacyjny skład odnowień (%)	PTD	Orient. docelowy skład gatunkowy drzewostanu [%]	Adres leśny
		BK JD	Jd-50, Bk-30, Db, So, Md i inne-20	BK-GB-DB	Db 40, Gb 30, Bk 20, Jd, Lp, Jw., Czc i inne 10	04-07-1-01-11 -s -00 04-07-1-01-21 -g -00 04-07-1-03-58 -d -00 04-07-1-04-83 -i -00 04-07-1-09-214B -j -00 04-07-1-11-242 -a -00
		JD BK	Bk-50, Jd-30, So, Jw, Dbs, Wz, Lp i inne - 20	JD-GB-DB	Db 40, Gb 30, Jd 20, Bk, Jw, Js, Wz, Czc i inne 10	04-07-1-09-214B -r -00
91E0b	LLWYŻ	JS OL	Olcz-50, Js-30, Dbs, Św i inne-20	JS-OLSZ	Olsz 50, Js 40, Jw i inne 10	04-07-1-07-265 -f -00 04-07-1-11-271 -b -00

9. DOKUMENTACJA UZUPEŁNIAJĄCA

9.1. MAPA PRZEGLĄDOWA OBSZARÓW CHRONIONYCH

Załącznikiem graficznym do niniejszej Prognozy jest **Mapa przeglądowa obszarów chronionych** (w skali 1:25000), z lokalizacją – obszarów Natura 2000, siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (na podstawie danych z SDF i z POP).

9.2. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I TERMINÓW

W niniejszej Prognozie zastosowano zwroty i skróty wymagające bliższego objaśnienia.

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej [BULiGL] – przedsiębiorstwo państwowe istniejące od 1956 r., zaliczone do grupy przedsiębiorstw o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa, powołane dla organizacji produkcji w gospodarstwie leśnym, głównie państwowym. Opracowuje dokumentację geodezyjną w pełnym asortymencie, plany urządzenia lasu dla nadleśnictw i lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, dokumentacje gleboznawcze, siedliskoznawcze, fitosocjologiczne, florystyczne, również na potrzeby ochrony przyrody i krajobrazu. Tworzy mapy numeryczne i systemy informacji przestrzennej z wykorzystaniem technik teledetekcji i fotogrametrii, nowoczesnego sprzętu, oprogramowania i profesjonalnej kadry.

Cięcia częściowe – sposób wykonywania cięć w ramach rębni, w którym drzewostan jest przerzedzany w zasadzie równomiernie w celu uzyskania samosiewu górnego na całej powierzchni manipulacyjnej, a odnowienie wzrasta pod osłoną górną drzewostanu (ZHL).

Cięcia gniazdowe – sposób wykonywania cięć w ramach rębni, w którym drzewostan usuwa lub przerzedza się na gniazdach w celu wprowadzenia gatunków

Dyrektywa Ptasia [DP] – Dyrektywa Rady 79/409/UE z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków (Dz. Urz. WE L 103 z 25.04.1979, str.1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 1, str. 98, z późn. zm.).

Dyrektywa Siedliskowa [DS] – Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz.15, t. 2, str. 102) – wdrożona do prawa polskiego ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).

Efekty ekologiczne rębni – zalicza się do nich warunki środowiska, jakie kształtuje dana rębnia dla nowego i dotychczasowego pokolenia drzew w miejscu jej prowadzenia, jak i drzewostanów sąsiednich. Są to głównie warunki świetlne, cieplne i wilgotnościowe oraz warunki osłony przed działaniem czynników destrukcyjnych, w szczególności silnych wiatrów (ZHL).

Elementy czasowe rębni – okresy odnowienia, okresy uprzątnięcia i nawroty cięć (ZHL).

Elementy przestrzenne rębni – wielkość i kształt powierzchni odnowieniowej, oraz jej położenie i następstwo cięć, przy czym jako miarę ekologiczną przyjmuje się wysokość rębnego drzewostanu (h) (ZHL).

Elementy techniczne rębni – sposoby prowadzenia cięć: cięcia zupełne, cięcia częściowe, cięcia gniazdowe, cięcia brzegowe, cięcia przerębne (ZHL).

Etat cięć – ilość drewna do pozyskania określona w planie urządzenia lasu lub planie urządzenia lasu, wynikająca z potrzeb odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu oraz zasady trwałości i ciągłości użytkowania. (art. 6. ustawy o lasach);

Gatunek – zarówno gatunek w znaczeniu biologicznym, jak i każda niższa od gatunku biologicznego jednostka systematyczna, populacja, a także mieszańce tego gatunku w pierwszym lub drugim pokoleniu z wyjątkiem form, ras i odmian udomowionych, hodowlanych lub uprawnych (art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z późn. zm.).

Gatunek będący przedmiotem zainteresowania Wspólnoty [Wspólnot Europejskich] – gatunek roślin lub zwierząt, który na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej jest:

- a) zagrożony, z wyjątkiem gatunków, których naturalny zasięg na tym terytorium jest zasięgiem krańcowym i które nie są zagrożone lub podatne na zagrożenie w zachodnim regionie palearktycznym, lub
- b) podatny na zagrożenie, czyli mogący w najbliższej przyszłości zostać zakwalifikowanym do kategorii gatunków zagrożonych, jeżeli czynniki będące przyczyną zagrożenia będą na niego dalej oddziaływać, lub
- c) rzadki, czyli o niewielkiej populacji, który nie jest obecnie zagrożony ani podatny na zagrożenie, ale podlega ryzyku zagrożenia ze względu na

jakości – przy zachowaniu naturalnej różnorodności biologicznej lasu i jego pozaprodukcyjnych funkcji (ZHL).

Plan urządzenia lasu [PUL; Plan] – podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej (art. 6. ustawy o lasach). Plan urządzenia lasu spełnia szczególną rolę łącznika w przenoszeniu postulatów polityki leśnej i długookresowych strategii z zakresu leśnictwa, opracowanych na poziomie kraju i zawartych w podstawowych aktach prawnych, na poziom lokalny, w formie średniookresowych celów gospodarowania określonych dla nadleśnictwa, a także sposobów realizacji tych celów (Instrukcja urządzania lasu. Część I. – Instrukcja sporządzania planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa. Wprowadzenie.).

Płazowina – powierzchnia porośnięta drzewami II klasy wieku o zadrzewieniu do 0,3 włącznie, albo drzewami III i starszych klas wieku o zadrzewieniu do 0,2 włącznie (IUL).

Podszyt – są to, zarówno w uprawach i młodnikach, jak i w starszych drzewostanach, krzewy i gatunki drzew nie wchodzące w skład upraw, podrostów, nalotów i podsadzeń (IUL).

Powierzchnia ziemi – naturalne ukształtowanie terenu, glebę oraz znajdującą się pod nią ziemię do głębokości oddziaływania człowieka, z tym, że pojęcie „gleba” oznacza górną warstwę litosfery, złożoną z części mineralnych, materii organicznej, wody, powietrza i organizmów, obejmującą wierzchnią warstwę gleby i podglebie (art. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska).

Powietrze – powietrze znajdujące się w troposferze, z wyłączeniem wnętrza budynków i miejsc pracy (art. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska).

Prognoza oddziaływania na środowisko [Prognoza] – podstawowy dokument opracowywany w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, sporządzany przez opracowującego projekt dokumentu podlegającego ocenie, o zawartości określonej w art. 51 ustawy OOS.

Program ochrony przyrody [POP] – część planu urządzenia lasu zawierająca kompleksowy opis stanu przyrody, zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji, obejmująca zasięg terytorialny nadleśnictwa (art. 6. ustawy o lasach).

Przedsięwzięcie – zamierzenie budowlane lub inna ingerencja w środowisko polegające na przekształceniu lub zmianie wykorzystania terenu, w tym również na wydobywaniu kopalin; przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie, także jeżeli są one realizowane przez różne podmioty (art. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska).

Przyrodniczy typ drzewostanu [PTD] – określa pożądany udział głównych gatunków drzew na leśnym siedlisku przyrodniczym, docelowo dla wieku dojrzałości drzewostanu do odnowienia, w formie wzrastającej kolejności zapisywanej wzrastająco (projekt Instrukcji urządzania lasu 2010).

o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

Regionalny Dyrektor Lasów Państwowych – kieruje regionalną dyrekcją Lasów Państwowych w zakresie określonym w art. 34 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach oraz w paragrafach 15 – 18 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Równowaga przyrodnicza – stan, w którym na określonym obszarze istnieje równowaga we wzajemnym oddziaływaniu: człowieka, składników przyrody żywej i układu warunków siedliskowych tworzonych przez składniki przyrody nieożywionej (art. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska).

Różnorodność biologiczna – zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami, oraz zróżnicowanie ekosystemów (art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z późn. zm.).

Siedlisko leśne – zespół względnie trwałych czynników klimatycznych, topograficznych, wodnych i glebowych stwarzających warunki dla życia lasu (SPHL).

Siedliskowe podstawy hodowli lasu [SPHL] – Załącznik do Zasad Hodowli Lasu, opracowanie zbiorowe Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu, Warszawa 2004.

Siedlisko przyrodnicze – obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne (art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z późn. zm.).

Siedlisko przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty – siedlisko przyrodnicze, które na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej:

- a) jest zagrożone zanikiem w swoim naturalnym zasięgu lub ma niewielki zasięg naturalny w wyniku regresji lub z powodu ograniczonego obszaru występowania wynikającego z jego wewnętrznych, przyrodniczych właściwości, lub
- b) stanowi reprezentatywny przykład typowych cech regionu biogeograficznego występującego w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z późn. zm.).

Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym – siedlisko przyrodnicze zagrożone zanikiem na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, za którego ochronę Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości jego naturalnego zasięgu mieszczącego się na terytorium tych państw (art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z późn. zm.).

Środowisko – ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnię ziemi, kopaliny, wody, powietrze, krajobraz, klimat oraz pozostałe elementy różnorodności biologicznej, a także wzajemne oddziaływanie pomiędzy tymi elementami (art. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska).

Środowisko leśne – kompleks warunków życiowych lasu, ukształtowanych w wyniku współoddziaływania i wzajemnych przekształceń biocenozy leśnej i jej siedliska; odznacza się charakterystycznym mikroklimatem i glebą leśną (SPHL).

Środowisko przyrodnicze – krajobraz wraz z tworami przyrody nieożywionej oraz naturalnymi i przekształconymi siedliskami przyrodniczymi z występującymi na nich roślinami, zwierzętami i grzybami (art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z późn. zm.).

Udostępnianie – umożliwianie fotografowania lub filmowania w celach zarobkowych oraz korzystania z zasobów, tworów i składników przyrody w celach naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych (art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z późn. zm.).

Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko [Prognoza] – prognoza sporządzana w ramach strategicznej oceny oddziaływania dla planów urządzenia lasu zatwierdzonych stosownymi decyzjami Ministra Środowiska po dniu 1 maja 2004 r., w zakresie uzgodnionym z Ministerstwem Środowiska, akceptowanym przez Dyrektoriat środowiska Komisji Europejskiej.

Urządzenie lasu – nauka zajmująca się organizacją produkcji w gospodarstwie leśnym oraz opracowywaniem takich jej form, które zapewniają ciągłość i użyteczność społeczną lasów. Opiera się ono na przyrodniczych i ekonomicznych właściwościach produkcji leśnej - łącząc osiągnięcia i wiedzę z zakresu hodowli, ochrony i użytkowania lasu, geodezji leśnej i łowiectwa, służy doskonaleniu techniki organizowania tej produkcji w okresach zazwyczaj 10-letnich i ujmuje ją syntetycznie w projekcie wszystkich czynności gospodarczych – planie urządzenia lasu. Organizacja gospodarstwa leśnego wymaga znajomości wszystkich działów leśnictwa oraz umiejętności wykorzystania wyników badań naukowych i doświadczeń praktyki.

Ustawa OOS – ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

Walory krajobrazowe – wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związane z nim rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka (art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z późn. zm.).

Właściwy stan ochrony gatunku – stan, w którym dane o dynamice liczebności populacji tego gatunku wskazują, że gatunek jest trwałym składnikiem właściwego dla niego siedliska, naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się ani nie ulegnie

- b) zachowanie leśnych zasobów genetycznych,
 - c) walory krajobrazowe,
 - d) potrzeby nauki;
- 3) ochrony gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie lub uszkodzenie oraz o specjalnym znaczeniu społecznym;
 - 4) ochrony wód powierzchniowych i głębinowych, retencji zlewni, w szczególności na obszarach wododziałów i na obszarach zasilania zbiorników wód podziemnych;
 - 5) produkcji, na zasadzie racjonalnej gospodarki, drewna oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu (art. 7. ust. 1. ustawy o lasach).

Do celów planowania urządzeniowego przyjęto (według odpowiednich wytycznych paneuropejskich odnoszących się do poziomu operacyjnego) sześć kryteriów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz orientacyjne wskaźniki odpowiadające tym kryteriom:

- kryterium zachowania i odpowiedniego wzmacniania zasobów leśnych i ich udziału w globalnym bilansie węgla,
- kryterium utrzymania zdrowia i vitalności ekosystemów leśnych,
- kryterium utrzymania i wzmacniania produkcyjnych funkcji lasu,
- kryterium zachowania, ochrony i odpowiedniego wzmocnienia biologicznej różnorodności w ekosystemach leśnych,
- kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów,
- kryterium utrzymania innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych.

Typ siedliskowy lasu (typ siedliska leśnego) [TSL] – podstawowa jednostka w systemie klasyfikacji siedlisk leśnych, obejmująca powierzchnie leśne o zbliżonych warunkach siedliskowych wynikających z żyzności i wilgotności gleb, podobieństwa cech klimatu oraz ukształtowania terenu i jego budowy geologicznej. Obszary należące do tego samego typu siedliskowego lasu wykazują podobne zdolności leśno-produkcyjne i przydatność dla hodowli lasu. Wyróżnia się odmiany geograficzne (krajowe) TSL, uwarunkowane specyficznym mezoklimatem i warunkami geologiczno-glebowymi charakterystycznymi dla określonej krainy przyrodniczo-leśnej, kształtujących typowe dla danej krainy składy gatunkowe drzewostanów oraz odmiany fizjograficzno-klimatyczne typów siedliskowych lasu, wyróżniane na terenach wyżynnych i podgórskich oraz górskich, ze względu na lokalne położenie (stok, ekspozycja, dolina, wierzchowina). W metodzie typologicznej IBL wyróżnia się typy siedliskowe lasu terenów nizinnych, wyżynnych i podgórskich oraz górskich:

- e) na terenach nizinnych wszystkich krain przyrodniczo-leśnych – 15 typów siedliskowych lasu;
 - bory: suchy (**Bs**), świeży (**Bśw**), wilgotny (**Bw**) i bagienny (**Bb**);
 - bory mieszane: świeży (**BMśw**), wilgotny (**BMw**), bagienny (**BMb**);
 - lasy mieszane: świeży (**LMśw**), wilgotny (**LMw**), bagienny (**LMb**);
 - lasy: świeży (**Lśw**), wilgotny (**Lw**), bagienny, czyli ols (**OI**);

- określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej, wraz z mapami przeglądowymi,
- określenie kierunkowych zadań z zakresu użytkowania ubocznego i gospodarki łowieckiej, wraz z mapą przeglądową gospodarki łowieckiej,
- określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji.

Zadrzewienie (wskaźnik zadrzewienia) - stosunek oszacowanej miąższości grubizny drzewostanu na 1 ha (tzw. zasobności) do zasobności grubizny tabelarycznej (IUL).

Zagrożenie wewnętrzne - czynnik mogący wywołać niekorzystne zmiany cech fizycznych, chemicznych lub biologicznych zasobów, tworów i składników chronionej przyrody, walorów krajobrazowych oraz przebiegu procesów przyrodniczych, wynikający z przyczyn naturalnych lub z działalności człowieka w granicach obszarów lub obiektów podlegających ochronie prawnej (art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z późn. zm.).

Zagrożenie zewnętrzne - czynnik mogący wywołać niekorzystne zmiany cech fizycznych, chemicznych lub biologicznych zasobów, tworów i składników chronionej przyrody, walorów krajobrazowych oraz przebiegu procesów przyrodniczych, wynikający z przyczyn naturalnych lub z działalności człowieka, mający swoje źródło poza granicami obszarów lub obiektów podlegających ochronie prawnej (art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z późn. zm.).

Zalesienia - inicjowanie i kształtowanie młodego pokolenia lasu na gruntach nieleśnych, przeznaczonych pod uprawę leśną. Podstawę ukierunkowania zamierzeń dotyczących zalesień stanowią gospodarcze typy drzewostanów, w części określającej skład gatunkowy upraw i pożądaną postać drzewostanu dojrzałego (ZHL).

Zanieczyszczenie - emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi, uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska (art. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska).

Zasady Hodowli Lasu [ZHL] – obowiązujące w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, wprowadzone w życie na mocy art. 33 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach zarządzeniem Nr 99 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 24 grudnia 2002 r.

Zespoły Ochrony Lasu [ZOL] - jednostka organizacyjna Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (paragraf 13 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe).

Zrównoważony rozwój - taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych

- BULiGL O/Przemysł 2007. Inwentaryzacja przyrodnicza w wybranych obszarach Natura 2000 poza LP.
- Buszko J. 1997. Atlas rozmieszczenia motyli dziennych w Polsce (*Lepidoptera: Papilionoidea, Hesperioidea*) 1986-1995. Oficyna Wydawnicza Turpress. Toruń.
- Cyzman.W. 2007. Metodyka wyznaczania zbiorowisk leśnych o znaczeniu wspólnotowym.
- Cyzman.W. 2008. Gospodarowanie na siedliskach leśnych o znaczeniu wspólnotowym.
- Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000-
<http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/pl/>.
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Dane monitoringu przyrody uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.
- Gromadzki (red.). 2004. Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000- podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 7 (cz. I) i T. 8 (cz. II).
- Herbich J. (red.). 2004. Lasy i Bory. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000- podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 5.
- Hordowski J. 1999. Ptaki polskich Karpat Wschodnich i Podkarpacia. Monografia faunistyczna, Tom I. „Mercator”, Przemysł.
- Hordowski J. 2000. Ptaki polskich Karpat Wschodnich i Podkarpacia. Tom I. Zespół Parków Krajobrazowych w Przemysłu. Mercator Przemysł.
- Instytut ochrony przyrody. PAN 2010. Optymalizacja wykorzystania zasobów sieci Natura 2000 dla zrównoważonego rozwoju w Karpatach
- Janicki R. 2005. Monografia przyrodniczo-historyczna Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego. Zespół Parków Krajobrazowych w Przemysłu.
- Kapuściński R. 2000. Ochrona przyrody w lasach.
- Komitet Ochrony Orłów w Olsztynie. Koordynator Regionu Małopolska – Wykaz gatunków strefowych nie mających wyznaczonych stref ochrony, w zasięgu RDLP w Krośnie.
- Kunysz P. 2004. Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 „Pogórze Przemyskie”. Zespół Parków Krajobrazowych w Przemysłu.
- Kunysz P. 2005. Ptaki zbiorowisk łąkowych Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000. Pogórze Przemyskie Ochrona derkacza *Crex crex*. Zespół Parków Krajobrazowych w Przemysłu.
- Kunysz P., Hordowski J. 2000. Ptaki polskich Karpat Wschodnich i Podkarpacia. Tom II. Zespół Parków Krajobrazowych w Przemysłu. Mercator Przemysł.

- RDOŚ w Rzeszowie, RKOP w Rzeszowie, 18.08.2010 r. Rejestr stref ochrony, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową.
- Strategia Rozwoju Miasta Dynów. Załącznik do Uchwały Nr XXII/138/04 Rady Miasta Dynowa z dnia 7 czerwca 2004 roku. Dynów 2004 r.
- Sudnik - Wójcikowska B., Werblan-Jakubiec H. (red.)- 2004. Gatunki roślin. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 9.
- Urząd Statystyczny w Rzeszowie „Ochrona Środowiska w Województwie Podkarpackim w latach 2004-2006”.
- Walczak M. i in. 2001. Obszary chronione w Polsce. Instytut Ochrony Środowiska. Warszawa.
- WIOŚ Stan środowiska w województwie podkarpackim w 2008 roku. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Rzeszów 2009.
- Wiśniewski J., Gwiazdowicz D.J. 2004. Ochrona przyrody. Wydawnictwo Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu.
- XIV Dekada Spisu Nietoperzy 2001. Centrum Informacji Chiropterologicznej Instytutu Systematyki i Ewolucji Zwierząt Polskiej Akademii Nauk w Krakowie.
- Zarząd Powiatu Brzozowskiego. Program ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla Powiatu Brzozowskiego na lata 2004 - 2015.
- Zarząd Powiatu Rzeszowskiego. Program ochrony środowiska dla Powiatu Rzeszowskiego. Rzeszów – grudzień 2003.
- Zarząd Powiatu w Strzyżowie. Program ochrony środowiska dla Powiatu Strzyżowskiego. Strzyżów – 2004.
- Zarząd Powiatu Przemyskiego. Program ochrony środowiska na lata 2008-2011 dla Powiatu Przemyskiego. Przemyśl – czerwiec 2008.
- Zawadzka D. 2002: Ochrona przyrody w Lasach Państwowych. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.